

RAPORT O STANIE GMINY CZARNY BÓR

2022

URZĄD GMINY CZARNY BÓR

ul. Główna 18
58-379 Czarny Bór
tel. 74 8450 139
fax. 74 8450 006
www.czarny-bor.pl
e-mail: sekretariat@czarny-bor.pl

Opracowanie:
Instytut Maxa Webera Sp. z o.o.
dr Jerzy Tutaj
mgr inż. Karolina Potasz
we współpracy z Urzędem Gminy Czarny Bór

WSTĘP

Szanowni Radni i Mieszkańcy,

Przedkładam Państwu „Raport o stanie Gminy Czarny Bór za 2022 rok”, który przygotowany został zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W myśl zapisów tej ustawy wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia Radzie Gminy „Raport o stanie gminy”, który obejmuje podsumowanie jego działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii realizowanych przez gminę i jej jednostki organizacyjne, uchwał Rady Gminy i funduszu sołeckiego.

W 2022 roku Gmina Czarny Bór zrealizowała dochody na poziomie 31,97 mln zł i wydatki na kwotę 30,20 mln zł. Pierwotnie planowany wynik budżetu opiewał na kwotę -11,00 mln zł i stanowił deficyt budżetowy. W skutek ostatecznie zrealizowanych dochodów i wydatków budżet Gminy Czarny Bór na koniec 2022 roku zamknął się nadwyżką w kwocie 1,7 mln zł. W Rankingu najbogatszych i najbiedniejszych gmin w Polsce w 2022 roku Gmina Czarny Bór zajęła 476 miejsce z 2 477 jednostek samorządu terytorialnego¹, a w XVIII edycji Rankingu Samorządu Rzeczypospolitej 767 miejsce z 1 523 gmin wiejskich w kraju. Zarówno w 2022 roku jak i w latach ubiegłych, pozyskaliśmy duże kwoty dofinansowania, między innymi z kolejnej edycji Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład, dzięki czemu realizujemy takie inwestycje jak: Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Czarnym Borze (5,85 mln zł) czy Budowa świetlicy wiejskiej w Borównie (4,50 mln zł). Wśród inwestycji realizowanych na terenie Gminy w 2022 roku wymienić należy również m.in.: przebudowę ul. Kolejowej w Czarnym Borze za kwotę ponad 1,34 mln zł z pozyskanym dofinansowaniem z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 803,59 tys. zł, przebudowę dróg w Grzędach z dofinansowaniem z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, a także rozpoczęcie przebudowy dróg w Witkowie oraz budowę ciągu pieszo-rowerowego i integrację z systemem transportu zbiorowego o wartości 1,3 mln zł. Wymienić należy tu również budowę Strefy Aktywności Gospodarczej w Czarnym Borze, dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła dla mieszkańców gminy za kwotę 153,31 tys. zł oraz budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Czarny Bór o wartości 436,00 tys. zł, wykonanie instalacji gazowej w komunalnych lokalach mieszkalnych za kwotę 192,53 tys. zł. To tylko przykłady inwestycji i działań zrealizowanych w 2022 roku w toku wdrażania strategii i programów obowiązujących na terenie naszej Gminy, o których możecie przeczytać Państwo w niniejszym Raporcie. Większość zadań inwestycyjnych planowanych na 2022 rok udało się zakończyć, a zadania wieloletnie są na etapie realizacji i będą kontynuowane w kolejnych latach budżetowych. Pozyskaliśmy środki zewnętrzne, które w połączeniu z efektywnym zarządzaniem finansami gminy zapewniają zdolność do finansowania inwestycji. Przy dokonywaniu wydatków wzięto pod uwagę, z jednej strony konieczność zapewnienia odpowiedniej wysokości środków niezbędnych do prowadzenia działalności, a z drugiej strony zasadę racjonalności gospodarowania i dysponowania środkami publicznymi. Pozytywnie należałoby również ocenić fakt, że wykonując plan budżetu na 2022 rok, udało nam się realizować umiejscowione w nim najpilniejsze pozycje wynikające m.in. z postulatów i wniosków zgłoszonych na spotkaniach z mieszkańcami gminy, konsultacjach z sołtysami, biorąc pod uwagę hierarchię potrzeb i możliwości finansowe gminy. Należy pamiętać, że z uwagi na skutki jakie wywołała pandemia koronawirusa SARS-CoV-2, konflikt zbrojny na terenie Ukrainy oraz kryzys na rynku surowców energetycznych i budowlanych, rok 2022 nie był rokiem łatwym. Jednak pomimo napotkanych w ciągu roku przeciwności, można stwierdzić, że Gminie Czarny Bór udało się zrealizować większość planowanych założeń.

*Wójt Gminy
Adam Górecki*

¹ <https://samorząd.pap.pl/kategoria/finanse/najbogatsze-i-najbiedniejsze-gminy-w-polsce-w-2022-roku-pelna-lista-gmin>

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. GMINA CZARNY BÓR	5
1.1. WÓJT GMINY	6
1.2. RADA GMINY	6
1.3. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	6
2. GOSPODARKA FINANSOWA	8
2.1. WYKONANIE BUDŻETU	8
2.2. INFORMACJA Z WYKONANIA WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ	16
2.3. BUDŻET PARTYCYPACYJNY	17
2.4. STAN MIENIA	18
3. DZIAŁANIA I INWESTYCJE 2022	19
3.1. OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA KOMUNALNA	19
Realizacja programów	21
→ Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla Gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej	21
→ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032	21
→ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku	21
3.2. OŚWIATA I WYCHOWANIE	22
3.3. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	24
3.4. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA	27
3.5. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	31
3.6. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	32
3.7. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	34
3.8. GOSPODARKA MIESZKANIOWA	34
3.9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA	35
3.10. OCHRONA ZDROWIA	36
Realizacja programów	36
→ Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2022 rok	36
3.11. POMOC SPOŁECZNA I RODZINA	37
Realizacja programów	40
→ Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029	40
→ Program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2022-2024	42
→ Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022	44
→ Wieloletni program osłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023	46
3.12. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	47
Realizacja programów	47
→ Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok	47
3.13. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I PROMOCJA	48
ZAŁĄCZNIKI	49
Załącznik 1. Realizacja Uchwał Rady Gminy Czarny Bór z 2022 roku	49
Załącznik 2. Realizacja Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej	51
Załącznik 3. Realizacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska	51
Załącznik 4. Realizacja Strategia Rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2020-2027	52
SPIS TABEL	57

1. GMINA CZARNY BÓR

Gmina Czarny Bór położona jest w południowej części województwa dolnośląskiego, w zachodniej części powiatu wałbrzyskiego. Graniczy od północy z gminami Marciszów i Stare Bogaczowice, od wschodu z gminą Boguszów-Gorce, od południa z gminą Mieroszów oraz od zachodu z gminą Kamienna Góra. Zlokalizowana jest około 93 km od stolicy regionu – miasta Wrocławia, w strefie przygranicznej z Republiką Czeską w odległości około 12 km od przejścia granicznego w Lubawce i Golińsku, w pobliżu głównych miast: Kamienna Góra (8,7 km), Wałbrzych (16 km), Jelenia Góra (43 km), a od czeskiego Trutnowa dzieli ją około 38 km. Zewnętrzne połączenia komunikacyjne gminy zapewnia droga wojewódzka nr 367 relacji: Jelenia Góra – Kamienna Góra – Wałbrzych, stanowiąca główną oś komunikacyjną na kierunku wschód-zachód i mająca podstawowe znaczenie dla powiązań komunikacyjnych w skali lokalnej i regionalnej. Na osi północ-południe powiązania komunikacyjne gminy umożliwia droga powiatowa relacji: Jaczków – Grzędy. Przez obszar gminy przebiega także linia kolejowa nr 274, relacji: Wrocław – Wałbrzych – Jelenia Góra – Zgorzelec, z przystankiem w Witkowie. Położenie w strefie przygranicznej zapewnia gminie obsługę lotnisk cywilnych, zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego i Republiki Czeskiej. W promieniu zasięgu około 110 km i maksymalnym czasie dojazdu do 2 h znajdują się dwa międzynarodowe porty lotnicze: Wrocław-Strachowice oraz Airport-Pardubice.

Gmina Czarny Bór, w swoich granicach administracyjnych, zajmuje powierzchnię 6 640 ha, co stanowi 15,4% powiatu wałbrzyskiego. Strukturę osadniczą tworzy Czarny Bór – największa miejscowość na obszarze gminy, będąca ośrodkiem administracji i usług (2 060 mieszkańców) oraz 5 miejscowości: Witków (964 osoby), Borówno (536 osób), Grzędy (522 osoby), Jaczków (456 osób) oraz Grzędy Górne (177 osób). W 2022 roku gminę zamieszkiwało ogółem 4 775 osób, w tym 60 zameldowanych na pobyt czasowy i urodziły się tu 44 dzieci.

Schemat 1. Położenie gminy na tle Polski, województwa dolnośląskiego i powiatu wałbrzyskiego [2022].

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wikipedia.org.

Tabela 1. Liczba ludności (zameldowanych na pobyt stały i czasowy) wg stanu na 31.12.2022.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności zameldowanych na pobyt stały [os.]	Liczba ludności zameldowanych na pobyt czasowy [os.]	Liczba urodzonych dzieci [os.]
1.	Borówno	536	4	7
2.	Czarny Bór	2060	40	15
3.	Grzędy	522	1	10
4.	Grzędy Górne	177	0	0
5.	Jaczków	456	9	4
6.	Witków	964	6	8
	OGÓŁEM:	4 715	60	44

1.1. WÓJT GMINY

Wójt Gminy stanowi organ wykonawczy Rady Gminy. Zgodnie z ustawą wykonuje on uchwały Rady oraz zadania gminy określone przepisami prawa, m.in.: gospodarowanie mieniem gminy, wykonywanie budżetu, przygotowywanie projektów uchwał rady gminy, opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, określanie sposobu wykonywania uchwał.

Wójt Gminy nadzoruje zadania realizowane przez przydzielone im referaty Urzędu Gminy i pośrednio podporządkowane gminne jednostki organizacyjne² oraz wydzielone stanowiska. W 2022 roku w skład kierownictwa Urzędu Gminy Czarny Bór wchodziło 4 członków: Wójt Gminy – Adam Górecki, Zastępca Wójta Gminy – Dorota Skibska, Sekretarz Gminy – Tomasz Gromala, Skarbnik Gminy – Paweł Twardowski. Wójt Gminy Czarny Bór – Adam Górecki pełni swoją funkcję od trzech kadencji. W wyborach w 2018 roku otrzymał poparcie na poziomie 74,23%. Do Rady Gminy komitet wyborczy Wójta wprowadził 15 radnych.

W 2022 roku Wójt Gminy Czarny Bór wykonał **82 uchwały Rady Gminy** (rejestr uchwał dostępny jest w Załączniku 1. Raportu oraz na Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór: <https://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/4714>) oraz wydał **128 zarządzeń** (rejestr zarządzeń dostępny jest na Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór: <https://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/4719>).

1.2. RADA GMINY

Rada Gminy stanowi organ stanowiący i kontrolny na terenie Gminy Czarny Bór. W ramach swoich kompetencji podejmuje ona uchwały charakterze prawnym, w tym przepisy gminne, budżet gminy, uchwały o wyborze członków organów gminy. Do właściwości rady należą wszystkie sprawy będące w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy rady i jej organów określa statut gminy.

Skład **Rady Gminy Czarny Bór kadencji 2018-2023**:

1. Marzena Łatka - Przewodnicząca Rady Gminy
2. Krystyna Stawiarska - Wiceprzewodnicząca Rady Gminy
3. Katarzyna Ladenberger - Radna Gminy
4. Stanisław Pogwizd - Radny Gminy
5. Stanisław Stąpor - Radny Gminy
6. Andrzej Florian - Radny Gminy
7. Monika Romanik - Radna Gminy
8. Wiesława Wilk - Radna Gminy
9. Tomasz Kosek - Radny Gminy
10. Barbara Osiadły - Radna Gminy
11. Mariusz Truszczyński - Radny Gminy
12. Artur Mazurek - Radny Gminy
13. Waldemar Poręba - Radny Gminy
14. Krzysztof Kaczanowski - Radny Gminy
15. Dorota Kaziuk - Radna Gminy

W 2022 roku Rada Gminy Czarny Bór obradowała na 15 sesjach i podjęła 82 uchwały. Przy Radzie Gminy funkcjonowało 6 komisji: Komisja Rewizyjna, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji, Komisja Budżetu, Strategii Rozwoju i Promocji Gminy, Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia, Komisja Spraw Społecznych, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

1.3. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

W 2022 roku na terenie Gminy Czarny Bór obowiązywały następujące dokumenty strategiczne i programowe:

² Biblioteka + Centrum Kultury w Czarnym Borze, Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 2. Dokumenty strategiczne i programowe obowiązujące na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku.

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY	
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
DOKUMENTY STRATEGICZNE	Strategia rozwoju gminy Czarny Bór na lata 2020-2027	Uchwała Nr XXIX/147/2020 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 29 września 2020 r.
OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej	Uchwała Nr XI/60/2015 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 24 września 2015 r.
	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032	Uchwała Nr XLVI/230/2014 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 7 listopada 2014 r.
	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku	Uchwała Nr L/257/2022 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 25 lutego 2022 r.
KULTURA	Gminna Ewidencja Zabytków	Zarządzenie Wójta Gminy Czarny Bór 74/2018 z dnia 7 czerwca 2018 r.
OCHRONA ZDROWIA	Gminny Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2022 rok	Uchwała Nr XLVIII/245/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 grudnia 2021 r.
POMOC SPOŁECZNA	Gminny program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2022-2024	Uchwała Nr XLVIII/244/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 grudnia 2021 r.
	Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022	Uchwała Nr VII/35/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 28 marca 2019 r.
	Wieloletni program osłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023	Uchwała Nr VI/33/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 lutego 2019 r.
	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029	Uchwała Nr X/51/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 maja 2019 r.
PLANOWANIE PRZESTRZENNE	Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór	Uchwała Nr XLV/232/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 5 listopada 2021 r.
WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	Program Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022	Uchwała Nr XLVI/235/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 listopada 2021 r.
	Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.	Uchwała Nr LI/263/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 sierpnia 2018 r.
	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”	Uchwała Nr III/12/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 20 grudnia 2018 r.
GOSPODARKA FINANSOWA	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Czarny Bór	Uchwała Nr XIX/100/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 19 grudnia 2019 r.

2. GOSPODARKA FINANSOWA

2.1. WYKONANIE BUDŻETU

Budżet Gminy Czarny Bór w 2022 roku przyjęty został Uchwałą Nr XLVIII/250/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 grudnia 2021 roku. W ciągu roku plan budżetu uległ zmianom, tak po stronie dochodów jak i wydatków jak również przychodów i rozchodów. W 2022 roku dokonano łącznie 27 zmian budżetu, z czego 15 uchwałami Rady Gminy Czarny Bór i 12 zarządzeniami Wójta Czarny Bór. W wyniku wprowadzonych zmian w ciągu roku:

- plan dochodów wzrósł o 2 278 782,90 zł do kwoty 32 278 782,90 zł;
- plan wydatków zmalał o 7 307 978,49 zł do kwoty 33 692 021,51 zł;
- plan przychodów zmalał o 9 586 761,39 zł do kwoty 3 013 238,61 zł;
- plan rozchodów nie uległ zmianie.

Skorygowanie pierwotnie ustalonych wielkości budżetowych było wynikiem m.in. zaktualizowania przez Ministerstwo Finansów kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy, a także: uzyskania dodatkowych środków na zadania z zakresu pomocy społecznej i pomocy rodzinie, realizację zadań z zakresu pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jak również zwrotu podatku akcyzowego dla producentów rolnych. Ponadto gmina otrzymała dotację ze środków Unii Europejskiej na zakupy związane z cyfryzacją gminy oraz zakup sprzętu komputerowego dla dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin osób zatrudnionych w zlikwidowanych państwowych gospodarstwach rolnych, które funkcjonowały na terenie gminy. Istotne zmiany do planu budżetu wprowadzono także na skutek uruchomienia środków z Funduszu Pomocy, w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy. Znaczący wpływ na wysokość planowanych i wykonanych dochodów i wydatków miały wprowadzone w II półroczu 2022 roku, pozycje związane z wypłatą dodatków i rekompensat dla mieszkańców gminy, finansowane środkami przekazanymi gminie za pośrednictwem Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (w tym: dodatki węglowe, dodatki dla odbiorców wrażliwych. Koniec roku przyniósł kolejne zmiany w planie budżetu związane z wprowadzeniem dodatkowego zadania, skierowanego do realizacji przez gminy, związanego z zakupem preferencyjnym węgla, w związku z kryzysem na rynku surowców energetycznych. Syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego wg planu na koniec 2022 roku oraz ich wykonanie za 2022 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3. Podstawowe dane budżetowe Gminy Czarny Bór za 2022 rok.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r.	Plan po zmianach na 31.12.2022 r.	Wykonanie za 2022 rok	Realizacja planu po zmianach (w %)
Dochody	30 000 000,00	32 278 782,90	31 977 254,32	99,07%
Wydatki	41 000 000,00	33 692 021,51	30 203 857,78	89,65%
Wynik	-11 000 000,00	-1 413 238,61	1 773 396,54	-

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Dochody

Dochody budżetu Gminy w 2022 roku wyniosły 31 977 254,32 zł, a ich realizacja stanowiła 99,07% planu. Realizację planu dochodów w 2022 roku przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 4. Realizacja planu dochodów w 2022 roku w Gminie Czarny Bór.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r.	Plan po zmianach na 31.12.2022 r.	Wykonanie za 2022 rok	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dochody bieżące	23 000 000,00	30 999 989,94	30 711 496,47	99,07%	96,04%
Dochody majątkowe	7 000 000,00	1 278 792,96	1 265 757,85	98,98%	3,96%
DOCHODY OGÓŁEM	30 000 000,00	32 278 782,90	31 977 254,32	99,07%	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Tabela 5. Realizacja dochodów w 2022 roku w Gminie Czarny Bór według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Wykonanie za 2022 rok	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	12 738 868,93	99,72%	39,84%
758	Różne rozliczenia	6 096 432,41	100,00%	19,06%
855	Rodzina	4 248 746,32	99,71%	13,29%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4 078 747,11	96,85%	12,76%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 283 660,44	97,88%	4,01%
700	Gospodarka mieszkaniowa	1 092 400,06	98,80%	3,42%
600	Transport i łączność	812 152,69	100,00%	2,54%
852	Pomoc społeczna	732 707,30	99,05%	2,29%
801	Oświata i wychowanie	565 345,75	98,09%	1,77%
750	Administracja publiczna	147 542,00	100,19%	0,46%
010	Rolnictwo i łowiectwo	123 976,95	92,54%	0,39%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	28 373,21	59,11%	0,09%
710	Działalność usługowa	16 636,50	97,86%	0,05%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	9 524,36	102,14%	0,03%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 038,00	100,00%	< 0,01%
926	Kultura fizyczna	565,75	103,81%	< 0,01%
851	Ochrona zdrowia	315,42	66,63%	< 0,01%
752	Obrona narodowa	200,00	100,00%	< 0,01%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	21,12	100,00%	< 0,01%
630	Turystyka	0,00	0,00%	0,00%
	DOCHODY OGÓŁEM	31 977 254,32	99,07%	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

W **strukturze dochodów** znaczący udział (96,04%) odgrywają dochody bieżące, które w 2022 roku zostały wykonane na poziomie 30 711 496,47 zł, tj. 99,07% planu. Największy udział w wykonaniu dochodów ogółem w 2022 roku miały dochody zrealizowane w działach: dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (39,84%), różne rozliczenia (19,06%), rodzina (13,29%) oraz pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (12,76%). Na dochody w tych działach składają się m.in. dochody z podatków i opłat, subwencje, dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu pomocy rodzinie oraz szczególny rodzaj dochodów, z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Realizacja podstawowych źródeł dochodów budżetu Gminy Czarny Bór na koniec 2022 roku ukształtowała się następująco:

Tabela 6. Podstawowe źródła dochodów budżetu Gminy Czarny Bór w 2022 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2022 rok	Wykonanie za 2022 rok	Wykonanie w %	Udział % w dochodach ogółem
1.	dochody własne	20.912.460,71	20.655.109,74	98,77	64,59
2.	subwencja ogólna	6 038 529,00	6 038 529,00	100,00	18,88
3.	dotacje celowe z budżetu państwa	5.327.793,19	5.283.615,58	99,17	16,52
	RAZEM:	32.278.782,90	31.977.254,32	99,07	100,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Najistotniejsze **źródło dochodów budżetu** Gminy Czarny Bór w 2022 roku stanowiły dochody własne, których udział na koniec 2022 roku w wykonaniu dochodów ogółem wyniósł 64,59%. Kolejnym co do wielkości udziału źródłem dochodów budżetowych była subwencja ogólna z udziałem 18,88%. W poniższej tabeli przedstawiono wykonanie planu dochodów własnych według źródeł:

Tabela 7. Wykonanie dochodów własnych Gminy Czarny Bór w 2022 roku według źródeł.

Lp.	Źródło dochodów własnych	Plan po zmianach na 2022 r.	Wykonanie za 2022 rok	Wykonanie w %
1.	Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	7 388 150,57	7 388 150,57	100,00
2.	Wpływy z podatków	4 229 300,00	4 198 682,66	99,28
3.	Wpływy z opłat	2 772 968,35	2 746 200,36	99,03
4.	Wpływy z majątku	902 100,00	886 079,12	98,22
5.	5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa	14 007,85	17 857,40	127,48
6.	Wpływy z kar pieniężnych i grzywien	12 727,51	12 732,40	100,04
7.	Wpływy z odsetek	40 369,68	38 069,37	94,30
8.	Dotacje od innych jednostek samorządu terytorialnego	4 500,00	4 944,00	109,87
9.	Pozostałe dochody	5 548 336,75	5 362 393,86	96,65
OGÓŁEM DOCHODY WŁASNE		20 912 460,71	20 655 109,74	98,77

Źródło: opracowanie na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Największy poziom **dotacji i dochodów** celowych Gmina w 2022 roku uzyskała na realizację zadań w obszarach: Rodzina (4 216 162,98 zł); Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (3 803 747,11 zł); Pomoc społeczna (729 179,30 zł); Oświata i wychowanie (314 364,76 zł). Dochody z **subwencji** w 2022 roku zostały zrealizowane w kwocie 6 038 529,00 zł, znalazły się w tym dochody z subwencji: oświatowej (5 314 130,00 zł); wyrównawczej (699 891,00 zł) i równoważącej (24 508,00 zł).

Należności

Należności z tytułu dochodów budżetowych ogółem gminy Czarny Bór na koniec 2022 roku wyniosły 2 715 310,81 zł, z czego należności wymagalne opiewały na kwotę 2 469 712,99 zł i obejmowały:

Tabela 8. Należności wymagalne Gminy Czarny Bór na dzień 31.12.2022 roku.

Wyszczególnienie	§	Kwota	Udział %
podatek od nieruchomości	0310	171 215,26	6,93
podatek rolny	0320	8 064,00	0,33
podatek leśny	0330	47,04	0,00
podatek od środków transportowych	0340	35 566,12	1,44
podatek opłacany w formie karty podatkowej	0350	3 584,00	0,15
opłata za gospodarowanie odpadami	0490	99 044,43	4,01
pozostałe opłaty (planistyczna, adiacencka)	0490	1 796,37	0,07
podatek od czynności cywilno-prawnych	0500	620,76	0,03
opłata roczna za użytkowanie wieczyste	0550	1 215,69	0,05
pozostałe opłaty (pobyt w przedszkolu i wyżywienie)	0660, 0670	3 640,95	0,15
dochody z majątku gminy (czynsz dzierżawny, najem lokali)	0750	401 928,61	16,27
dochody z tytułu sprzedaży mienia gminy	0770, 0870	26 971,55	1,09
dochody ze świadczenia usług (sprzedaż wody, odbiór ścieków, pozostałe)	0830	228 856,50	9,27
należne gminie wpływy z tytułu funduszu alimentacyjnego	2360	812 514,78	32,90
wpływy z kar i odszkodowań wynikających z umów	0950	642 683,02	26,02
pozostałe	0970, 0760, 2900, 6299	31 963,91	1,29
NALEŻNOŚCI WYMAGALNE OGÓŁEM:		2 469 712,99	100,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Najistotniejszą pozycję należności stanowiły wpływy z tytułu funduszu alimentacyjnego (32,90%). Na ściągłość tych zaległości samorząd gminy nie ma niestety bezpośredniego wpływu. Na dzień 31.12.2022 r. wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone było przez komorników sądowych 62 postępowania egzekucyjne.

Zobowiązania

Na dzień 31.12.2022 r. zobowiązania bieżące (krótkoterminowe) gminy opiewały na łączną 796 178,63 zł, wymagalne zobowiązania bieżące (krótkoterminowe) i długoterminowe nie wystąpiły. Łączne zobowiązania długoterminowe Gminy, z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, na koniec grudnia 2022 roku wyniosły 750 000 zł, z tego:

Tabela 9. Zobowiązania długoterminowe Gminy Czarny Bór na koniec 2022 roku.

Lp.	Rodzaj kredytu	Bank udzielający	Rok zaciągnięcia	Kwota kredytu/pożyczki zgodnie z Umową	Pozostała do spłaty kwota na dzień 31.12.2022 r.
1.	Kredyt długoterminowy	Bank Gospodarstwa Krajowego	2018	5 000 000,00	0,00
2.	Kredyt długoterminowy	Bank Spółdzielczy w Kamiennej Górze	2019	3 000 000,00	750 000,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Przychody i rozchody

Do planowanych przychodów wprowadzono w 2022 roku kwotę niewykorzystanych środków pieniężnych, wynikających ze szczególnych zasad rozliczenia dochodów w łącznej wysokości 1.107.238,61 zł. W trakcie roku do planu przychodów wprowadzono także wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1 406 000,00 zł, których wykonanie na koniec 2022 roku wyniosło 1 874 504,80 zł. Plan przychodów na 2022 rok obejmował również środki finansowe z kredytów i/lub pożyczek w wysokości 500.000 zł, w związku z koniecznością sfinansowania planowanego deficytu budżetu. Do końca 2022 roku zobowiązania takiego nie zaciągnięto. Syntetyczne zestawienie planowanych i wykonanych kwot przychodów budżetu gminy wg stanu na dzień 31.12.2022 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 10. Przychody budżetu Gminy Czarny Bór wg stanu na dzień 31.12.2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie:	Plan przychodów po zmianach	Wykonanie przychodów za 2022 rok
1.	kredyty i pożyczki	500 000,00	0,00
2.	niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych	8 756 073,61	13 006 073,61
	<i>środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19</i>	<i>811 377,46</i>	<i>12 840 947,46</i>
	<i>środki na projekt Laboratoria Przyszłości</i>	<i>113 377,02</i>	<i>113 377,02</i>
	<i>niewykorzystane środki z lat ubiegłych (opłata za zezwolenia na sprzedaż alkoholowych)</i>	<i>51 749,13</i>	<i>51 749,13</i>
3.	wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych	1.406.000,00	1 874 504,80
	OGÓŁEM:	3 013 238,61	14 880 578,41

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Rozchody budżetu Gminy w 2022 roku zrealizowano w pełnej kwocie jaką planowano tj. 1 600 000,00 zł:

Tabela 11. Rozchody budżetu Gminy Czarny Bór wg stanu na dzień 31.12.2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie:	Plan rozchodów po zmianach	Wykonanie rozchodów za 2022 rok
1.	spłaty kredytów i pożyczek, w tym:	1 600 000,00	1 600 000,00
	<i>kredyt długoterminowy zaciągnięty w BGK z 2018 roku</i>	<i>850 000,00</i>	<i>850 000,00</i>
	<i>kredyt długoterminowy zaciągnięty w BS w Kamiennej Górze z 2019 roku</i>	<i>750 000,00</i>	<i>750 000,00</i>
	OGÓŁEM:	1 600 000,00	1 600 000,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Wydatki

Wydatki budżetu Gminy w 2022 roku wyniosły 30 203 857,78 zł, tj. 89,65% planu. Syntetyczne zestawienie realizacji planu wydatków w 2022 roku przedstawia tabela poniżej.

Tabela 12. Realizacja planu wydatków w Gminie Czarny Bór w 2022 roku.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r.	Plan po zmianach na 31.12.2022 r.	Wykonanie za 2022 rok	Wykonanie w %	Udział w %
Wydatki bieżące	21 500 000,00	28 299 576,76	26 340 965,15	93,08%	87,21%
Wydatki majątkowe	19 500 000,00	5 392 444,75	3 862 892,63	71,64%	12,79%
WYDATKI OGÓŁEM	41 000 000,00	33 692 021,51	30 203 857,78	89,65%	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Na koniec 2022 roku wydatki bieżące stanowiły 87,21% łącznej kwoty wydatków budżetu gminy, wydatki majątkowe 12,79%. Stopień realizacji planowanych wydatków majątkowych wyniósł natomiast 71,64%. Wskazany poziom realizacji wydatków majątkowych spowodowany był w szczególności trwającymi procedurami wyłonienia wykonawców robót budowlanych. Ponadto sytuacja geopolityczna związana z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy, wysokie ceny materiałów budowlanych, surowców oraz paliw spowodowały, że składane w postępowaniach przez oferentów propozycje cenowe znacznie przekraczały środki jakie gmina przeznaczyła na realizację niektórych zadań inwestycyjnych. Stąd też koniecznym było unieważnianie takich postępowań i ponowne ogłaszanie nowych przetargów. Ważne jest również, że gmina pozyskała duże kwoty dofinansowania, zarówno w roku bieżącym jak i w latach ubiegłych. Niestety z uwagi na oferty znacznie przekraczające kwoty planowanych wydatków, przy niezmiennym poziomie dofinansowania, w przypadku niektórych zadań, sfinansowanie dużego wkładu własnego jest niemożliwe z uwagi na możliwości finansowe gminy. Na wysokość wydatków bieżących miała także wpływ sytuacja związana z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy. Gmina otrzymała środki z Funduszu Pomocy na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy. W ciągu roku, w związku z kryzysem na rynku surowców energetycznych Gmina Czarny Bór otrzymała kolejne dodatkowe środki, za pośrednictwem Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację wydatków związanych z wypłatą dodatków węglowych, dodatków dla odbiorców wrażliwych oraz dodatków dla gospodarstw domowych. Koniec 2022 roku przyniósł kolejne zmiany w przepisach, polegające na nałożeniu na gminy realizacji zadania związanego z dokonywaniem zakupu preferencyjnego węgla oraz jego dystrybucji wśród mieszkańców gmin. To kolejne zadania, które znalazło istotne odzwierciedlenie w budżecie gminy, zarówno po stronie dochodów jak i wydatków budżetowych.

Wykonanie wydatków ogółem na koniec 2022 roku w podziale na działy klasyfikacji budżetowej, z punktu widzenia ich udziału w łącznej kwocie wydatków przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13. Realizacja wydatków ogółem w Gminie Czarny Bór w 2022 roku według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Wykonanie za 2022 rok	Stopień realizacji	Udział
801	Oświata i wychowanie	7 608 159,28	98,14%	25,19%
855	Rodzina	4 259 829,34	91,79%	14,10%
750	Administracja publiczna	4 017 051,29	88,31%	13,30%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 834 440,99	91,05%	12,70%
600	Transport i łączność	2 792 271,69	91,63%	9,24%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 465 996,65	82,55%	8,16%
852	Pomoc społeczna	1 521 680,97	92,09%	5,04%
926	Kultura fizyczna	1 133 915,68	83,13%	3,75%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 074 701,68	92,10%	3,56%
700	Gospodarka mieszkaniowa	873 653,77	68,24%	2,89%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	139 805,85	80,35%	0,46%
010	Rolnictwo i łowiectwo	121 923,25	99,27%	0,40%
757	Obsługa długu publicznego	107 193,86	89,33%	0,35%
851	Ochrona zdrowia	106 909,58	57,08%	0,35%
630	Turystyka	52 543,36	97,30%	0,17%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	47 226,51	52,47%	0,16%

Dział	Wyszczególnienie	Wykonanie za 2022 rok	Stopień realizacji	Udział
710	Działalność usługowa	31 829,28	34,82%	0,11%
020	Leśnictwo	13 486,75	89,91%	0,04%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 038,00	100,00%	< 0,01%
752	Obrona narodowa	200,00	100,00%	< 0,01%
758	Różne rozliczenia	0,00	0,00%	0,00%
WYDATKI OGÓŁEM		30 203 857,78	89,65%	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Najistotniejszą pozycję **wydatków budżetowych** w 2022 roku stanowiły wydatki na zadania oświatowe. Udział tychże wydatków w łącznej kwocie stanowił 25,19%. Kolejną pozycją były wydatki w dziale Rodzina z udziałem 14,10%, na które składają się świadczenia wychowawcze i świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa. Trzecie co do wielkości udziału w wydatkach ogółem są wydatki w dziale Administracja z udziałem 13,30%. **Wydatki bieżące** zostały wykonane na poziomie 26 340 965,15 zł, tj. w 93,08% planu po zmianach. **Wydatki majątkowe** Gminy Czarny Bór w 2022 roku zostały wykonane na poziomie 3 862 892,63 zł, tj. w 71,64% planu po zmianach. Wartości zrealizowanych w 2022 roku wydatków majątkowych według działów przedstawia tabela poniżej:

Tabela 14. Realizacja planu wydatków majątkowych w Gminie Czarny Bór w 2022 roku wg działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r. (w zł)	Plan na 30.06.2022 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja w %	Udział (w %)
600	Transport i łączność	6 122 000,00	2 402 901,93	2 230 307,63	92,82%	57,74%
926	Kultura fizyczna	1 153 903,62	854 924,68	779 010,73	91,12%	20,17%
700	Gospodarka mieszkaniowa	6 480 000,00	716 000,00	391 027,31	54,61%	10,12%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	429 096,38	662 253,14	232 886,40	35,17%	6,03%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 000 000,00	214 565,00	155 127,90	72,30%	4,02%
750	Administracja publiczna	0,00	187 900,00	37 900,00	20,17%	0,98%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,00	40 000,00	36 632,66	91,58%	0,95%
855	Rodzina	4 315 000,00	313 900,00	0,00	0,00%	0,00%
Razem wydatki majątkowe		19 500 000,00	5 392 444,75	3 862 892,63	71,64%	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Wśród wydatków majątkowych dokonanych w 2022 roku dominowały wydatki poniesione na transport i łączność z udziałem na poziomie 57,74% oraz kulturę fizyczną z udziałem na poziomie 20,17%. Szczegółowy wykaz zadań inwestycyjnych oraz wysokość poniesionych nakładów finansowych na ich realizację w 2022 roku przedstawia poniższa tabela. W tabeli odniesiono się do zadań inwestycyjnych, które gmina prowadziła jak i zakończyła na dzień 31.12.2022 r. określając ich etap realizacji oraz zaangażowanie środków zewnętrznych w wykonaniu wydatków za 2022 rok (w szczególności środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 /FPC-19/, w tym Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych /RFIL/).

Tabela 15. Realizacja planu zadań inwestycyjnych w 2022 roku w Gminie Czarny Bór.

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2022 r.	Wykonanie za 2022 rok	Stopień realizacji w %	Etap realizacji na dzień sprawozdawczy	Zaangażowanie środków zewnętrznych
600	60013	BUDOWA CIĄGU PIESZOROWEROWEGO, INTEGRACJA Z SYSTEMEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO	1 300 000,00	93 480,00	7,19	zadanie w trakcie realizacji	FPC-19 / RFIL 0,00 zł
600	60016	MODERNIZACJA I PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH - ZADANIE	217,65	0,00	0,00	zadanie planowane do realizacji	FPC-19 / RFIL

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2022 r.	Wykonanie za 2022 rok	Stopień realizacji w %	Etap realizacji na dzień sprawozdawczy	Zaangażowane środki zewnętrzne
		REALIZOWANE W MIEJSCOWOŚCIACH W KTÓRYCH FUNKCJONOWAŁY ZLIKWIDOWANE PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE					
600	60016	MONTAŻ BARIER OCHRONNYCH PRZY DROGACH NA TERENIE GMINY	45 525,00	45 524,76	100,00	zadanie zakończone	-
600	60016	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 171 W GRZĘDACH	11 000,00	0,00	0,00	zadanie planowane do realizacji	-
600	60016	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 177 I 178 W GRZĘDACH GÓRNYCH	161 375,00	161 374,67	100,00	zadanie zakończone	FPC-19 / RFIL 80.687,29 zł
600	60016	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 318 I 18 W GRZĘDACH	214 131,00	214 130,12	100,00	zadanie zakończone	FPC-19 / RFIL 107 065,06 zł
600	60016	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 492 W WITKOWIE	10 000,00	2 773,65	2,31	zadanie w trakcie realizacji	-
600	60016	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 495 W WITKOWIE	10 000,00	3 991,35	2,32	zadanie w trakcie realizacji	-
600	60016	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH	230 000,00	171 005,00	0,00	zadanie w trakcie realizacji	-
600	60016	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH W RAMACH RFIL	2 500 000,00	0,00	0,00	zadanie planowane do realizacji	FPC-19 / RFIL
600	60016	PRZEBUDOWA UL. KOLEJOWEJ W CZARNYM BORZE	1 344 000,00	1 340 712,98	0,00	zadanie zakończone	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg 803 597,90 zł
600	60016	PRZEBUDOWA UL. MALINOWEJ W CZARNYM BORZE	25 000,00	24 600,00	98,40	zadanie planowane do realizacji	-
600	60016	PRZEBUDOWA UL. WESOŁEJ W CZARNYM BORZE	24 600,00	24 600,00	100,00	zadanie zakończone	-
600	60016	UTWARDZENIE DROGI GMINNEJ - DZ. NR 524, 538/3 W WITKOWIE	22 140,00	22 140,00	100,00	zadanie zakończone	-
600	60016	UTWARDZENIE PLACU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W SOŁECTWIE JACZKÓW (FS JACZKÓW: 35.113,28)	104 913,28	104 450,00	99,56	zadanie zakończone	-
600	60016	ZAGOSPODAROWANIE TERENU PO BYŁEJ DRODZE WOJEWÓDZKIEJ NR 367	100 000,00	21 525,00	21,53	Zadanie planowane do realizacji	-
700	70007	ADAPTACJA BUDYNKU JACZKÓW 22 NA CELE MIESZKANIOWE	61 000,00	60 589,29	99,33	zadanie częściowo zakończone	-
700	70007	PRZEBUDOWA LOKALU MIESZKALNEGO - UL. PARKOWA 2/1 W CZARNYM BORZE	14 000,00	9 245,90	0,00	zadanie zakończone	-
700	70007	WYKONANIE INSTALACJI GAZOWEJ W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH	200 000,00	192 534,07	96,27	zadanie częściowo zakończone	-
700	70095	BUDOWA STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W CZARNYM BORZE	400 000,00	89 504,05	22,38	zadanie w trakcie realizacji	UE - ZIT AW 26 127,92 zł
700	70095	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZY OBIEKTACH EDUKACYJNYCH W GMINIE CZARNY BÓR	41 000,00	39 154,00	95,50	zadanie w trakcie realizacji	FPC-19 / RFIL 18.265,50 zł
750	75023	CYFROWA GMINA - ZAKUP SERWERA	37 900,00	37 900,00	100,00	zadanie zakończone	UE - Polska Cyfrowa 37 900,- zł

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2022 r.	Wykonanie za 2022 rok	Stopień realizacji w %	Etap realizacji na dzień sprawozdawczy	Zaangażowane środki zewnętrzne
750	75023	ROZBUDOWA BUDYNKU URZĘDU GMINY W CELU PODNIESIENIA POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA OBSŁUGI KLIENTA I DOSTOSOWANIA OBIEKTU DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	1 000 000,00	0,00	0,00	zadanie w trakcie realizacji	FPC-19
754	75404	DOFINANSOWANIE ZAKUPU RADIOWOZU POLICYJNEGO	10 000,00	10 000,00	100,00	zadanie zakończone	-
754	75412	DOFINANSOWANIE BUDOWY INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ MOCY 10 KW W MIEJSCOWOŚCI JACZKÓW 20A - BUDYNEK OSP	30 000,00	26 632,66	88,78	zadanie zakończone	-
855	85516	BUDOWA ŻŁOBKA W CZARNYM BORZE	313 900,00	0,00	0	zadanie w trakcie realizacji	FPC-19/RFIL Polski Ład PIS
900	90005	DOFINANSOWANIE KOSZTÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	160 993,65	153 316,80	95,23	zadanie w trakcie realizacji	-
900	90005	DOTACJA NA WKŁAD WŁASNY DO PROJEKTU: „WYMIANA DOTYCHCZASOWYCH WYSOKOEMISYJNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA...”	20 202,28	5 793,81	28,68	zadanie w trakcie realizacji	-
900	90015	BUDOWA ENERGOOSZCZĘDNEGO OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	436 000,00	47 000,00	10,78	zadanie w trakcie realizacji	FPC-19/RFIL Polski Ład PIS
900	90015	DOŚWIETLENIE MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (FS GRZĘDY GÓRNE: 20.057,21)	20 057,21	14 726,80	73,42	zadanie zakończone	-
900	90095	ZAKUP SPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY	25 000,00	12 048,99	0,00	zadanie zakończone	-
921	92109	BUDOWA ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W BORÓWNI	150 000,00	148 902,90	99,27	zadanie w trakcie realizacji	-
921	92120	ZABEZPIECZENIE I UDOSTĘPNIENIE RUIN ZAMKU W CZARNYM BORZE	64 565,00	6 225,00	9,64	zadanie w trakcie realizacji	FPC-19 / RFIL 4.564,53 zł
926	92601	MONTAŻ OŚWIETLENIA NA BOISKU SPORTOWYM W GRZĘDACH (FS GRZĘDY: 20.000,-)	20 000,00	14 726,80	73,63	zadanie w trakcie realizacji	-
926	92601	ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM	730 377,46	662 057,53	90,65	zadanie w trakcie realizacji	FPC-19 / RFIL 330.203,30 zł
926	92695	ROZBUDOWA PLACU ZABAW W GRZĘDACH	20 000,00	19 926,00	99,63	zadanie zakończone	-
926	92695	UTWARDZENIE MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (FS WITKÓW: 17.000,-)	29 000,00	26 856,40	0,00	zadanie zakończone	-
926	92695	UTWARDZENIE PLACU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (FS BORÓWNO: 33.903,62)	33 903,62	33 800,40	99,70	zadanie zakończone	-
926	92695	ZAGOSPODAROWANIE MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (FS WITKÓW 21.643,60)	21 643,60	21 643,60	100,00	zadanie zakończone	-
WYDATKI MAJĄTKOWE OGÓŁEM			5 392 444,75	3 862 892,63	71,64	---	

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Wynik budżetu

Pierwotnie planowany wynik budżetu opiewał na kwotę -11 000 000,00 zł i stanowił deficyt budżetowy. Po dokonaniu zmian w budżecie na koniec 2022 roku planowany wynik budżetu opiewał na kwotę -1.413.238,61 zł. W skutek ostatecznie zrealizowanych dochodów i wydatków budżetowych **budżet Gminy Czarny Bór na koniec 2022 roku zamknął się nadwyżką w kwocie 1 773 396,54 zł.**

Podsumowanie

Pomimo trudności jakie w 2022 roku związane były z szeroko pojętą sytuacją geopolityczną na świecie, w tym konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy, rosnącymi cenami surowców i materiałów budowlanych, sytuację finansową Gminy należy uznać za dobrą. Realizacja planowanych dochodów, wydatków ukształtowała się na zadowalającym poziomie. Większość zadań inwestycyjnych planowanych na 2022 rok udało się zakończyć, a zadania wieloletnie są na etapie realizacji i będą kontynuowane w kolejnych latach budżetowych. Ponadto udało się pozyskać środki zewnętrzne, które w połączeniu z efektywnym zarządzaniem finansami gminy zapewniają zdolność do finansowania inwestycji. Przy dokonywaniu wydatków wzięto pod uwagę, z jednej strony konieczność zapewnienia odpowiedniej wysokości środków niezbędnych do prowadzenia działalności, a z drugiej strony zasadę racjonalności gospodarowania i dysponowania środkami publicznymi. Pozytywnie należałoby również ocenić fakt, że wykonując skonstruowany plan budżetu na 2022 rok, udaje się realizować umiejscowione w nim najpilniejsze pozycje wynikające m.in. z postulatów i wniosków zgłoszonych na spotkaniach z mieszkańcami gminy, konsultacjach z sołtysami, biorąc pod uwagę hierarchię potrzeb i możliwości finansowe gminy. Oceniając wykonanie budżetu gminy za kolejny szczególny rok, jakim był rok 2022, należy pamiętać, że z uwagi na skutki jakie wywołała pandemia koronawirusa SARS-CoV-2, konflikt zbrojny na terenie Ukrainy oraz kryzys na rynku surowców energetycznych i budowlanych, rok 2022 nie był rokiem łatwym. Jednak pomimo napotkanych w ciągu 2022 roku przeciwności, można stwierdzić, że Gminie Czarny Bór udało się zrealizować większość planowanych założeń.

2.2. INFORMACJA Z WYKONANIA WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ

Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF) Gminy Czarny Bór obowiązująca od początku 2022 roku została przyjęta Uchwałą Nr XLVIII/251/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 grudnia 2021 r. Ostatnia zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór przez Radę Gminy Czarny Bór została przyjęta Uchwałą Nr LXIII/335/2022 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 grudnia 2022 r. Wartości zawarte w tej uchwale zostały zaktualizowane Zarządzeniem Nr 127/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 30.12.2022 r. w związku z wprowadzonymi zmianami w budżecie. Najważniejsze zmiany jakie następowały w 2022 roku w zakresie WPF obejmowały dostosowanie planu dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów do zmian wynikających ze zmian budżetowych (zapewnienie zgodności w zakresie wyniku i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 229 ustawy o finansach publicznych), jak również zmiany wieloletnich przedsięwzięć. Na skutek wprowadzanych zmian, w ciągu roku budżetowego dokonano wydłużenia horyzontu czasowego prognozy do 2027 roku.

Plan **dochodów** ogółem Gminy Czarny Bór na dzień 31.12.2022 r. wynosił 32 278 782,90 zł, zaś wykonanie po IV kwartale roku budżetowego 2022 wynosiło 31 977 254,32 zł, tj. 99,07%. Plan **wydatków** ogółem Gminy Czarny Bór na dzień 31.12.2022 r. wynosił 33 692 021,51 zł, zaś wykonanie po IV kwartale roku budżetowego 2022 wynosiło 30 203 857,78 zł, tj. 89,65%. **Wynik budżetu** ogółem na koniec 2022 roku wyniósł 1 773 396,54 zł. W uchwale WPF wynik budżetu ogółem Gminy Czarny Bór w roku 2022 planowano na poziomie -11 000 000,00 zł. Oznacza to, że w stosunku do wartości planowanych wynik budżetu na koniec roku zwiększył się i ma charakter nadwyżkowy. **Przychody** budżetu na dzień 31.12.2022 r. zrealizowano na łączną kwotę 14 880 578,41 zł. **Rozchody** budżetu na dzień 31.12.2022 r. zrealizowano na łączną kwotę 1 600 000,00 zł, z tytułu spłaty kredytów i pożyczek, wykupu papierów wartościowych. Kwota planowanych rozchodów nie uległa zmianie w ciągu roku budżetowego i została wykonana w 100%. **Kwota długu** na koniec 2022 roku wyniosła 750 000,00 zł. W uchwale WPF kwotę długu ogółem Gminy Czarny Bór w roku 2022 planowano na poziomie 6 660 000,00 zł. Oznacza to, że w stosunku do wartości planowanych kwota zadłużenia na koniec roku zmniejszyła się. Było to wynikiem niezaciągania w 2022 roku nowych zobowiązań i dokonanych spłat zobowiązań zaciągniętych w latach ubiegłych. Kwota długu Gminy Czarny Bór na koniec 2022 w wysokości 750.000 zł obejmuje kredyt zaciągnięty w 2019 roku w Banku Spółdzielczym w Kamiennej Górze, którego spłata planowana jest do 31.12.2023 r. W 2022 roku zrealizowano **dodatnią różnicę**

między dochodami i wydatkami bieżącymi. W związku z powyższym, Gmina Czarny Bór zachowała relację określoną w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Planowana nadwyżka wynosiła 2.700.413,18 zł, natomiast faktyczne jej wykonanie za 2022 rok wyniosło 4.370.531,32 zł. **Podsumowanie.** Przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czarny Bór wartości w poszczególnych kategoriach są prognozowane, w sposób racjonalny z zachowaniem zasady ostrożności. Trudność w szacowaniu wartości przyjmowanych w WPF sprawiają na pewno ciągłe zmiany przepisów prawa, niejednokrotnie znacznie wpływające na prognozowane wartości, tak po stronie dochodów jak i wydatków budżetowych, w latach 2020-2021 roku sytuacja związana z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, a w 2022 roku wybuch konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy oraz kryzys na rynku surowców energetycznych. Na to jednak samorząd gminy nie ma bezpośredniego wpływu. Pomimo trudności, w okresie objętym prognozą zachowane są wszelkie uregulowania wynikające z zapisów ustawy o finansach publicznych, a odpowiedni margines bezpieczeństwa w przyjętych założeniach pozwala na bezpieczne prowadzenie polityki finansowej gminy.

2.3. BUDŻET PARTYCYPACYJNY

Fundusz sołecki stanowi odpowiednik Budżetu Obywatelskiego w miastach. Cel wydatkowania środków określany jest przez mieszkańców, w drodze uchwały, podczas zebrań wiejskich. Mieszkańcy gminy decydowali, jak chcą rozdysonować środki przyznane przez Gminę i wyliczone według algorytmu. W 2022 roku na realizację zadań w ramach funduszu sołeckiego wydatkowano ogółem kwotę 206.321,74 zł. Decyzją mieszkańców sfinansowano m.in. utwardzenie placu użyteczności publicznej w Borównie, wymianę ogrodzenia oraz remont płyty boiska sportowego na stadionie w Czarnym Borze, montaż oświetlenia na boisku sportowym w Grzędach, doświetlenie miejsc użyteczności publicznej w Grzędach Górnych, Utwardzenie placu użyteczności publicznej w Sołectwie Jaczków oraz zagospodarowanie miejsc użyteczności publicznej w Witkowie.

Tabela 16. Wydatki w ramach funduszu sołeckiego Gminy Czarny Bór w 2022 roku.

Sołectwo	Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji według wniosku sołectwa		Kwota planu (w zł)	Wykonanie za 2022 r.
Borówno	OGÓŁEM		38.903,62	38.796,52
	1	Utwardzenie placu użyteczności publicznej	33.903,62	33.800,40
	2	Zakup wyposażenia dla Sołectwa Borówno	5.000,00	4.996,12
Czarny Bór	OGÓŁEM		52.643,60	48.866,51
	1	Wymiana ogrodzenia oraz remont płyty boiska sportowego na stadionie w Czarnym Borze	37.643,60	33.992,50
	2	Zakup wyposażenia do Sołectwa Czarny Bór	15.000,00	14.874,01
Grzędy	OGÓŁEM		38.535,12	16.301,39
	1	Montaż oświetlenia na boisku sportowym w Grzędach	20.000,00	14.726,80
	2	Rozbudowa placu zabaw	5.000,00	768,75
	3	Utrzymanie sprzętu koszącego	2.000,00	255,84
	4	Doposażenie świetlicy	11.535,12	550,00
Grzędy Górne	OGÓŁEM		20.057,21	14.726,80
	1	Doświetlenie miejsc użyteczności publicznej	20.057,21	14.726,80
Jaczków	OGÓŁEM		35.113,28	35.113,28
	1	Utwardzenie placu użyteczności publicznej w Sołectwie Jaczków	35.113,28	35.113,28
Witków	OGÓŁEM		52.643,60	52.517,24
	1	Bieżące utrzymanie toi-toi i traktorka	3.000,00	2.910,33
	2	Doposażenie świetlicy	6.000,00	5.963,31
	3	Utwardzenie miejsc użyteczności publicznej	17.000,00	17.000,00
	4	Zakup strojów folklorystycznych	5.000,00	5.000,00
	5	Zagospodarowanie miejsc użyteczności publicznej	21.643,60	21.643,60
RAZEM			237.896,43	206.321,74

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

2.4. STAN MIENIA

Zgodnie ze stanem na 31.12.2022 r., Gmina Czarny Bór dysponowała: 510,7048 ha gruntów rolnych, budowlanych, rekreacyjnych i innych; 72 budynkami, w tym 52 budynkami mieszkalnymi; 1 oczyszczalnią ścieków; 6 obiektami sportowymi i 1 halą sportową oraz 40,8 km dróg gminnych. W użytkowaniu wieczystym znajdowało się 65,0 ha gruntów, w tym: 0,1 ha w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i 64,9 ha w użytkowaniu wieczystym Mineral Polska Sp. z o.o. w Czarnym Borze oraz Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji. W ciągu 2022 roku nastąpiły zmiany w stanie mienia gminnego poprzez: zmniejszenie powierzchni gruntów o 0,7045 ha, w tym o: 0,1930 ha w wyniku przeprowadzonej sprzedaży gruntów budowlanych i pozostałych w trybie bezprzetargowym oraz 0,5115 ha w wyniku przeprowadzonej sprzedaży gruntów budowlanych i pozostałych w trybie przetargowym.

Tabela 17. Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Czarny Bór na dzień 31.12.2022 r.

Lp	Wyszczególnienie	Stan na:		Zwiększenia (+) Zmniejszenia (-) stanu w roku budżetowym	Sposób zagospodarowania				
		31.12.2021	31.12.2022		w bezpośredni m zarządzie gminy	w zarządzie jednostki komunalnej	dzierżawa najem leasing	wieczyste użytkowanie	inne formy
1.	Grunty ogółem (ha), w tym:	511,4	510,7	-0,7	197,7	18,0	230,0	65,0	-
	- rolne	242,2	242,2	-	14,7	-	228,1	-	-
	- działki budowlane	35,7	35	-0,7	33	-	1,9	0,1	-
	- tereny rekreacyjne	14,8	14,8	-	14,8	-	-	-	-
	- pozostałe	202,4	202,4	-	119,5	18,0	-	64,9	-
	- lasy	16,3	16,3	-	16,3	-	-	-	-
2.	Parki	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Budynki (ogółem)	72	72	-	18	14	2	-	38
	- mieszkalne	52	52	-	-	14	-	-	38
	- obiekty szkolne	4	4	-	4	-	-	-	-
	- obiekty kulturalne	6	6	-	6	-	-	-	-
	- obiekty służby zdrowia	1	1	-	1	-	-	-	-
	- pozostałe obiekty użytk. publicznej	6	6	-	6	-	-	-	-
	- inne	3	3	-	1	-	2	-	-
4.	Budowle i urządzenia techniczne								
	- wodociągi (szt.)	0	0	-	-	-	-	-	-
	--- długość (w km)	0	0	-	-	-	-	-	-
	- oczyszczalnie ścieków (szt.)	1	1	-	-	-	-	-	-
	- wysypiska (szt.)	-	-	-	-	-	-	-	-
	- drogi gminne (ulice) dł. km	40,8	40,8	-	40,8	-	-	-	-
	- obiekty sportowe	6	6	-	6	-	-	-	-

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

3. DZIAŁANIA I INWESTYCJE 2022

GINA CZARNY BÓR DLA ŚRODOWISKA

3.1. OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA KOMUNALNA

Gmina Czarny Bór od kilku lat konsekwentnie realizuje działania proekologiczne zarówno ze środków z własnego budżetu oraz przy dofinansowaniu zewnętrznym. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, w tym Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Ośrodka Kultury w Witkowie, montaż instalacji fotowoltaicznych na budynku Urzędu Gminy, świetlicy w Borównie i Jaczkowie oraz montaż ogniw fotowoltaicznych i pompy ciepła w nowej świetlicy w Grzędach przynoszą wymierne rezultaty. Gmina Czarny Bór posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, która składa się z niezależnych systemów wodociągowych dla wsi: Czarny Bór i Borówno, Witków i Jaczków, Grzędy i Grzędy Górne. Przez teren gminy przebiega wodociąg magistralny relacji Marciszów – Wałbrzych, zaopatrujący wsie Witków i Jaczków oraz miasto Wałbrzych. Od 2017 roku zarządcą i właścicielem sieci jest Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji w Wałbrzychu (WZWIK). W system kanalizacji wyposażone są wsie Czarny Bór i częściowo Borówno. Systematycznie trwa również wymiana nieekologicznych źródeł ogrzewania i usuwanie azbestu z terenu gminy. Na te cele udało się pozyskać dofinansowanie z zewnętrznych źródeł, w tym z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Warto również wspomnieć o udziale w Programie „Gmina Przyjazna Pszczołom” i lokalizacji budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy, trzmieli i pszczoły murarki, które zostały rozmieszczone w gminnych lasach i zadrzewieniach.

Gospodarka opadami komunalnymi na terenie Gminy Czarny Bór oparta jest na selektywnej zbiórce i odbiorze odpadów. W 2022 roku liczba osób zamieszkujących gminę wg deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosła 4 128. Zgodnie z Uchwałą Nr LVI/298/2022 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 5 sierpnia 2022 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określenia stawki opłaty podwyższonej oraz zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obowiązującą stawka wynosiła 30 zł od osoby. Właściciele budynków jednorodzinnych kompostujących bioodpady w kompostownikach przydomowych mogą korzystać ze zwolnienia z części opłaty w wysokości 10% miesięcznej opłaty. Natomiast w przypadku niewypełniania przez właścicieli nieruchomości obowiązku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych pobierana jest podwyższona opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 60 zł miesięcznie od osoby zamieszkującej nieruchomość.

Inwestycje i działania 2022

Na **ochronę środowiska i gospodarkę komunalną** w 2022 roku Gmina przeznaczyła ogółem 2 465 996,65 zł, w tym 232 886,40 zł na następujące inwestycje majątkowe:

OCHRONA ŚRODOWISKA
I GOSPODARKA KOMUNALNA:

2 465 996,65 zł

- Dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła dla mieszkańców gminy (153 316,80 zł) – w 2022 roku w ramach **Gminnego programu wymiany pieców**³ dofinansowano wymianę 25 szt. pieców węglowych na ekologiczne, zadanie jest w trakcie realizacji i będzie kontynuowane w kolejnych latach,

GINA CZARNY BÓR

**GINNY PROGRAM
WYMIANY PIECÓW**

- Dotacja na wkład własny do realizacji projektu: „Wymiana dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła w domach jednorodzinnych i mieszkaniach w domach wielorodzinnych, na obszarze Gminy Czarny Bór, Gminy Miejskiej Kamienna Góra, Gminy Kamienna Góra, Gminy Stare Bogaczowice oraz Uzdrowskiej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój” (5 793,81 zł) – zadanie w trakcie realizacji,

³ Uchwała Nr XXXII/164/2020 z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowych na inwestycje z zakresu ochrony środowiska.

- Budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Czarny Bór (47 000,00 zł) – zadanie w trakcie realizacji, dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,
- Doświetlenie miejsc użyteczności publicznej (14 726,80 zł) – zadanie wykonane w ramach Funduszu Sołectkiego Grzędy Górne: 20.057,21 zł,
- Zakup sprzętu do realizacji zadań komunalnych na terenie gminy (12 048,99 zł).

W 2022 roku w toku realizacji zadań związanych z ochroną powietrza i środowiska m.in. wymieniono 25 szt. pieców węglowych na ekologiczne, zamontowano 10 szt. odnawialnych źródeł energii (pomp ciepła), instalację fotowoltaiczną o mocy 10 KW na budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Jaczków 20A oraz podłączono 7 budynków komunalnych do instalacji gazowej, o czym szerzej można przeczytać w rozdziale Gospodarka mieszkaniowa. Ponadto prowadzono Punkt konsultacyjny Programu Czyste Powietrze, w którym udzielano informacji, organizowano spotkania informacyjne i wsparcie w zakresie funkcjonowania programu i pozyskania dotacji.

Wydatki bieżące w ramach tego działu zostały zrealizowane w kwocie 2 233 110,25 zł i obejmowały one m.in.:

- gospodarkę odpadami komunalnymi (1 444 796,62 zł), w tym na zakup usług (1 351 774,79 zł), Rada Gminy Czarny Bór Uchwałą Nr XLVI/237/2021 z dnia 30.11.2021 r. postanowiła o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wynikających z różnicy powstałej pomiędzy dochodami z pobranej opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi a kosztami funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, z uwagi na fakt, iż wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Czarny Bór przewyższają dochody z tyt. opłaty za gospodarowanie tymi odpadami,
- oświetlenie ulic, placów i dróg (583 556,39 zł), w tym zakup energii (461 191,13 zł) i zakup usług remontowych (19 710,03 zł),
- utrzymanie zieleni (42 857,37 zł),
- ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (33 056,26 zł),
- pozostała działalność (106 407,80 zł).

Na zadania w zakresie leśnictwa wydatkowano 13 486,75 zł, a środki te przeznaczone zostały na realizację zadań własnych gminy w zakresie gospodarowania i utrzymania posiadanych terenów leśnych. W 2022 roku m.in. zakupiono sadzonki lipy drobnolistnej (10 000,00 zł) do realizacji zadania rekultywacyjnego pn. „Przeciwdziałanie erozji gleb i ruchom masowym ziemi na gruntach rolnych”, wykonano prace ogrodnicze w ramach utrzymania terenów zielonych w obrębie Jaczków (13 298,00 zł) oraz zakupiono drzewa do wykonania nasadzeń zastępczych w obrębach Jaczków i Czarny Bór.

GMINNY PUNKT KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY PROGRAMU „CZyste Powietrze”

www.czystepowietrze.gov.pl

Urząd Gminy Czarny Bór
ul. Główna 18
58-379 Czarny Bór
tel.: 74 845 01 39 (wew. 36)

**Weź dotację na wymianę kopciucha i ocieplenie domu
– skorzystaj z programu Czyste Powietrze!**

**Aby dowiedzieć się więcej, przyjdź na spotkanie informacyjne,
które odbędzie się 28.03.2022 r. o godz. 16:00
w Bibliotece + Centrum Kultury w Czarnym Borze.**

ODPADY ZE STYROPIANU TO CENNY SUROWIEC

STYROPIAN

BUDOWLANY

OPAKOWANIOWY

ODPADY ZE STYROPIANU			
BUDOWLANE		KOMUNALNE	
CZyste np. niezabrudzone kłosem lub tyndem ścianki płyt przechowywać izolując od wpływu czynników zewnętrznych ● przekazać producentowi lub ● dostarczyć do PSZOK-u (Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych)	Zabrudzone np. ścianki płyt zabrudzone rdzami oraz odpadami stopionymi z rdzami ● umieścić w pojemniku na takie odpady zamówionym w wyspecjalizowanej firmie lub ● dostarczyć do PSZOK-u (Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych)	Czyste np. odbrane po sprzące AGD i RTV umieścić w żółtym pojemniku na odpady surowcowe - plastiki i metale 	Zabrudzone np. termiczne po żywotności umieścić w czarnym pojemniku na odpady zmieszane
RECYKLING			
stanowią cenny surowiec są przetwarzane w procesach: ● recyklingu chemicznego ● odzysku energii SĄ WYKORZYSTYWANE PRZY PRODUKCJI NOWYCH PŁYT	są przetwarzane w procesach: ● recyklingu chemicznego ● odzysku energii POWSTAJĄ Z NICH SUROWCE, NOWE PRODUKTY ALBO ENERGIA	stanowią cenny surowiec są przetwarzane w procesach: ● recyklingu mechanicznego ● recyklingu chemicznego ● odzysku energii POWSTAJĄ Z NICH SUROWCE, NOWE PRODUKTY ALBO ENERGIA	stanowią cenny surowiec są przetwarzane w procesach: ● recyklingu chemicznego POWSTAJĄ Z NICH SUROWCE ORAZ PALIWA ALTERNATYWNE

PEŁNOWARTOŚCIOWE PRODUKTY Z ZAWARTOŚCIĄ RECYKLATU / PALIWA ALTERNATYWNE / ENERGIA

Realizacja programów

→ Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla Gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej

Cele strategiczne Programu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 roku dla gminy Czarny Bór uwzględniają zapisy określone w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcję emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych oraz redukcję zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także poprawę jakości powietrza zgodnie z Programem ochrony powietrza dla stref województwa dolnośląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu, a w szczególności dla strefy dolnośląskiej. W ramach realizacji planu w 2022 roku m.in.: wymieniono 25 szt. pieców węglowych na ekologiczne w toku realizacji Gminnego programu wymiany pieców, zamontowano 10 szt. odnawialnych źródeł energii (pomp ciepła), zamontowano instalację fotowoltaiczną o mocy 10 KW a budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Jaczków 20A oraz podłączono 7 budynków komunalnych do instalacji gazowej, prowadzono Punkt konsultacyjny Programu Czyste Powietrze oraz realizowano zadanie pn.: budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Czarny Bór.

→ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032

Celem Programu jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Czarny Bór. Środki finansowe w drodze konkursu związanego z realizacją gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przydziela Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Efekty realizacji programu w 2022 roku przedstawione zostały w tabeli poniżej:

Tabela 18. Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032 w 2022 roku.

Lp.	Wskaźnik monitoringu	Jednostka	2022
1.	Ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m2 powierzchni gminy przed rozpoczęciem realizacji Programu	Mg/m2/rok	0,005
2.	Ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m2 powierzchni gminy w latach 2014-2032	Mg/m2/rok	0,006
3.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w latach realizacji Programu	%	13%
4.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w latach realizacji Programu	%	13%
5.	Nakłady ogółem poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	PLN/rok	22.435,81
6.	Wysokość dofinansowania udzielona przez gminę	PLN/rok	17.247,41
7.	Ilość zlikwidowanych dzikich składowisk odpadów zawierających azbest i koszty ich likwidacji	szt./Mg/m2/rok PLN/rok	0

→ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku

Cele Programu to zapobieganie bezdomności zwierząt, w szczególności psów i kotów, na terenie Gminy Czarny Bór oraz opieka nad zwierzętami bezdomnymi, ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt, sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie, poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt, odławianie bezdomnych zwierząt, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt oraz edukacja mieszkańców Gminy w zakresie opieki nad zwierzętami poprzez promowanie prawidłowych postaw i zachowań człowieka w stosunku do zwierząt. Realizatorem Programu jest Gmina Czarny Bór we współpracy ze: schroniskiem dla zwierząt i lekarzem weterynarii / zakładem leczniczym dla zwierząt, z którymi została zawarta umowa, organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, Rewirem Dzielnicowych Policji oraz Ochotniczymi Strażami Pożarnymi z terenu Gminy, a także Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Wałbrzychu. Efekty realizacji programu w 2022 roku przedstawione zostały w tabelach poniżej:

Tabela 19. Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku.

Lp.	Nazwa	2022
1.	liczba odłowionych zwierząt	7
2.	liczba zwierząt, którym zapewniono miejsce w schronisku	7
3.	liczba zwierząt wysterylizowanych/wykastrowanych w schronisku	7
4.	liczba uspiionych ślepych miotów	0
5.	liczba zwierząt, którym udzielono opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych	1
6.	liczba zwierząt gospodarskich, którym zapewniono miejsce	0

Lp.	Rodzaj działania	Wykonanie wydatków [zł]
1.	odławianie, zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku, obowiązkową sterylizację lub kastrację w schronisku	27 306,00
2.	opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie	0,00
3.	usypianie ślepych miotów	0,00
4.	opieka weterynaryjna w przypadkach zdarzeń drogowych	470,00
5.	zapewnienie miejsc dla zwierząt gospodarskich	0,00
OGÓŁEM:		27 776,00

GMINA CZARNY BÓR DLA MIESZKAŃCÓW

3.2. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Jednostką organizacyjną prowadzącą działalność w zakresie oświaty i wychowania na terenie Gminy Czarny Bór jest Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze (ul. Sportowa 44), w którego skład wchodzi:

- Gminne Przedszkole Samorządowe MELAFIREK (ul. Skalników 5a),
- Szkoła Podstawowa w Czarnym Borze (ul. Główna 19),
- Szkoła Podstawowa w Czarnym Borze – Filia w Witkowie (Witków 89).

W 2022 roku do Gminnego Przedszkola Samorządowego „Melafirek” w Czarnym Borze (oddział przedszkolny przy szkole podstawowej) uczęszczało 157 dzieci, a w Szkole Podstawowej w Czarnym Borze naukę pobierało 416 dzieci. Udział uczniów dojeżdżających do szkoły organizowanym przez gminę środkiem transportu publicznego wyniósł 56%. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty osiągnięte w Gminie Czarny Bór w 2022 roku były wyższe niż przeciętnie w powiecie wałbrzyskim i prezentowały się następująco:

Tabela 20. Średnie wyniki szkół z egzaminu ósmoklasisty w 2022 roku.

Nazwa	język polski		matematyka		język angielski	
	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)
Dolnośląskie	34 074	57,82	34 063	55,36	33 1049	67,86
Powiat wałbrzyski	591	52,92	589	46,55	584	57,88
Czarny Bór	76	60,78	75	51,04	75	61,43

Źródło: Okręgowa Komisja egzaminacyjna we Wrocławiu.

Inwestycje i działania 2022

W 2022 roku w Gminie Czarny Bór na **oświatę i wychowanie** przeznaczono 7 608 159,28 zł, a środki te rozdysponowano następująco:

- **Szkoły podstawowe (4 779 859,20 zł)**, w tym m.in. na wynagrodzenia osobowe nauczycieli (2 491 475,05 zł), wynagrodzenia osobowe pracowników (571 586,42 zł), dodatkowe wynagrodzenie roczne nauczycieli (186 686,77 zł), zakup energii (160 336,03 zł), zakup środków dydaktycznych i książek (115 180,02 zł), zakup materiałów i wyposażenia (98 518,09 zł), zakup usług remontowych (12 620,34 zł), zakup towarów (w szczególności materiałów, leków, żywności) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy (11 165,56 zł), nagrody konkursowe (671,78 zł),

OŚWIATA I WYCHOWANIE:

7 608 159,28 zł

- **Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (300 971,13 zł)**, w tym m.in. na: wynagrodzenia osobowe nauczycieli (125 478,82 zł), wynagrodzenia osobowe pracowników (67 054,98 zł), zakup materiałów i wyposażenia (18 940,49 zł), dodatkowe wynagrodzenie roczne nauczycieli (12 088,91 zł), zakup środków dydaktycznych i książek (668,78 zł),
- **Przedszkola (1 627 094,94 zł)**, w tym m.in. na: wynagrodzenia osobowe nauczycieli (670 830,53 zł), wynagrodzenia osobowe pracowników (277 090,79 zł), zakup środków żywności (136 435,57 zł), zakup materiałów i wyposażenia (52 724,74 zł), zakup energii (43 787,90 zł), dodatkowe wynagrodzenie roczne nauczycieli (39 237,44 zł), zakup towarów (w szczególności materiałów, leków, żywności) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy (8 859,66 zł), zakup środków dydaktycznych i książek (4 277,05 zł), zakup usług remontowych (2 829,00 zł),
- **Świetlice szkolne (126 542,13 zł)**, w tym m.in. na: wynagrodzenia osobowe nauczycieli (104 470,05 zł), zakup środków dydaktycznych i książek (1 745,42 zł),
- **Dowożenie uczniów do szkół (327 957,50 zł)**,
- **Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli (6 677,08 zł)**,
- **Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego (16 223,87 zł)**, w tym m.in. na: zakup środków dydaktycznych i książek (8 158,13 zł), wynagrodzenia osobowe nauczycieli (6 395,65 zł),
- **Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych (217 989,45 zł)**, w tym m.in. na: zakup środków dydaktycznych i książek (101 877,92 zł), wynagrodzenia osobowe nauczycieli (81 255,17 zł), zakup materiałów i wyposażenia (10 345,89 zł), dodatkowe wynagrodzenie roczne nauczycieli (6 533,00 zł),
- **Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych (36 308,13 zł)**,
- **Pozostała działalność (168 535,85 zł)**, w tym m.in. na: zakup materiałów i wyposażenia (93 556,83 zł).

W 2022 roku na edukacyjną opiekę wychowawczą wydatковано 47 226,51 zł, a środki te przeznaczono na:

- **Pomoc materialną (stypendia) dla uczniów o charakterze socjalnym (35 466,51 zł)**,
- **Pomoc materialną (stypendia) dla uczniów o charakterze motywacyjnym (11 760,00 zł)**.

24 marca 2022 r. odbyło się uroczyste wręczenie stypendiów naukowych i sportowych dla uczniów w Gminnym Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnym Borze. W tym miejscu warto również wspomnieć, że 17 maja 2022 r. w auli im. Jana Pawła II Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu odbyła się uroczysta Gala konkursów „zDolny Ślązak”. W tej wyjątkowej uroczystości miały zaszczyt uczestniczyć dwie uczennice naszej szkoły. Tytuł dwukrotnej laureatki Konkursu Biologicznego i Konkursu Polonistycznego oraz tytuł pojedynczej laureatki Konkursu Biologicznego otrzymały uczennice klasy 8d. Warto nadmienić, iż tylko 24 uczniów w naszym województwie może poszczycić się sukcesem dwukrotnej laureatki. Pamiątkowe medale, dyplomy i gratulacje laureatki odebrały z rąk Dolnośląskiego Kuratora Oświaty Romana Kowalczyka oraz Wicemarszałka Województwa Dolnośląskiego Marcina Krzyżanowskiego. Konkursy realizowane są w ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień od 2000 r. W ramach projektu „Cyfrowa Gmina – Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, gmina Czarny Bór otrzymała wsparcie w wysokości 100.000 zł tys. zł na zakup sprzętu komputerowego. Dzięki temu zakupiono 38 laptopów oraz 1 komputer stacjonarny wraz z akcesoriami. Wójt Gminy podpisał 39 umów darowizny w ramach realizacji tego projektu.

EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA:

47 226,51 zł

Uczennice klasy 8d otrzymały tytuł dwukrotnej laureatki Konkursu Biologicznego i Konkursu Polonistycznego oraz tytuł pojedynczej laureatki Konkursu Biologicznego.

Uroczyste wręczenie sprzętu komputerowego miało miejsce środę 23 listopada 2022 r. w Gminnym Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnym Borze. Dzieciom i młodzieży, dla których przeznaczone były komputery, laptopy i tablety towarzyszyli rodzice, a samorząd reprezentowali Wójt Gminy Czarny Bór oraz Sekretarz Gminy.

3.3. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Instytucją prowadzącą działalność w zakresie kultury na terenie gminy jest samodzielna samorządowa instytucja kultury **Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze** (ul. Sportowa 43). W strukturze Centrum Biblioteczno-Kulturalnego znajdują się: Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze oraz Centrum Kultury w Czarnym Borze, w ramach którego działają świetlice wiejskie w: Czarnym Borze, Borównie, Grzędach, Jaczkowie i Witkowie. Budynek Biblioteki+ Centrum Kultury w Czarnym Borze jest przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych. Placówka główna dysponuje: salą biblioteczną, pracownią komputerową, bibliotecznym kąciem malucha, salą zabaw, salą widowiskową wyposażoną w sprzęt sceniczny i multimedialny oraz 2 pracowniami warsztatowo-szkoleniowymi. W okresie letnim funkcjonuje „Letnia czytelnia”, wyposażona w 25 leżaków, umożliwiającą korzystanie z usług placówki na świeżym powietrzu.

Inwestycje i działania 2022

Na zadania z zakresu **kultury i ochrony dziedzictwa narodowego** w 2022 roku wydatkowano ogółem 1 074 701,68 zł, w tym zrealizowano wydatki majątkowe na kwotę 155 127,90 zł obejmujące takie inwestycje jak:

KULTURA I OCHRONA
DZIEDZICTWA NARODOWEGO:
1 074 701,68 zł

- Budowa świetlicy wiejskiej w Borównie (148 902,90 zł) – zadanie w trakcie realizacji (99,27%)
- Zabezpieczenie i udostępnienie ruin Zamku w Czarnym Borze (6 225,00 zł) – zadanie w trakcie realizacji (9,64%), dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 4 564,53 zł.

Wydatki bieżące na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego obejmowały kwotę 919 573,78 zł i zostały przeznaczone na:

- Biblioteki Centrum Kultury w Czarnym Borze (810 000,00 zł) z przeznaczeniem na dotację podmiotową z budżetu na funkcjonowanie samorządowej instytucji kultury,
- Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby (15 573,78 zł), w tym na: zakup materiałów i wyposażenia,
- Pozostałe instytucje kultury (19 000,00 zł), obejmujące dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w zakresie kultury dla następujących organizacji:
 - Stowarzyszenie Górali Czarnoborskich, Borówno (15 000,00 zł),
 - Stowarzyszenie Klub Seniorów, Witków (4 000,00 zł).

Tabela 21. Wykaz imprez kulturalnych i rekreacyjnych zorganizowanych na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku.

Lp.	Nazwa:
1.	Koncert Noworoczny „Duet z Harfą”
2.	Organizacja 30 Finał WOŚP
3.	Organizacja Ferii dla dzieci
4.	XI Gminny Dzień Kobiet – spektakl „Żona do adopcji”
5.	Recital Chopinowski
6.	Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci
7.	Koncert charytatywny na rzecz uchodźców wojennych z Ukrainy
8.	Premiera spektaklu „W drogę do Szmaragdowego Grodu”
9.	Konkurs Palm Wielkanocnych
10.	Światowy Dzień Książki
11.	Wizyta studyjna bibliotekarzy
12.	Gminne Obchody Dnia Bibliotekarza i Pracownika Kultury
13.	Tydzień Bibliotek
14.	Gminny Dzień Dziecka
15.	Zajęcia Wakacyjne
16.	Festyn Sportu w Jaczkowie
17.	Wizyta Studyjna Bibliotekarzy z Polkowic
18.	Narodowe Czytanie „Ballady i Romanse”
19.	Gminno-Powiatowe Dożynki oraz Święto Pieroga
20.	Spotkanie autorskie z Zofią Stanecką
21.	Gminne Obchody Dnia Seniora
22.	Koncert Muzyki Klasycznej „Muzyka na uszlachetnienie obyczajów”
23.	Powiatowe Obchody Święta Niepodległości
24.	Biesiada z piosenką
25.	Gminne Spotkanie z Mikołajem
26.	Świąteczny pokaz grupy teatralnej I MORELE BĘC oraz grupy tanecznej DZIKIE DENSY

30 marca 2022 r. z inicjatywy Wójty Gmina Czarny Bór w Bibliotece + Centrum Kultury odbył się I Recital Chopinowski.

6 maja 2022 r. w Bibliotece+ Centrum Kultury w Czarnym Borze odbyło się spotkanie autorskie z pisarzem, twórcą powieści obyczajowych i komedii kryminalnych Alkiem Rogodzińskim,

którego książki „Lustereczko, powiedz przecie”, „Zbrodnia w wielkim mieście”, „Raz, dwa, trzy... giniesz Ty!” czy „Ukochany z piekła rodem”) biją rekordy popularności i zdobywają kolejne, branżowe nagrody.

W 2022 roku Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze prowadziła również zajęcia stałe takie, jak warsztaty taneczne, teatralne, szachowe, język angielski ect.

10 czerwca 2022 r. w sali widowiskowej ośrodka kultury w Witkowie odbyło się uroczyste zakończenie kolejnego już semestru nauki i działalności Czarnoborskiego Uniwersytetu III Wieku. Było uroczyste i naukowo, nie zabrakło też niespodzianek w plenerze. Wykład dotyczący profilaktyki uzależnień wygłosił Marek Zawada Dyrektor Zakładu Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze, a certyfikaty ukończenia Roku Akademickiego 2021/2022 studentom UTW wręczyli: Wójt Gminy Czarny Bór - Adam Górecki oraz Przewodnicząca Rady Gminy - Marzena Łątka. Podczas spotkania nasi Studenci mieli też okazję zapoznać się z zasadami i przystąpić do bezpłatnego ubezpieczenia Ochrony Prawnej Seniorów z terenu Województwa Dolnośląskiego. Po części oficjalnej przyszedł czas na wyprawę plenerową i wycieczkę na górę Trójgarb. Była przejażdżka wozem Górniczego Koła Łowieckiego, podziwianie widoków z Wieży na Trójgarbie oraz biesiada z kielbaskami.

→ **Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami (75 000,00 zł)**, obejmujące dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych w kwocie 75 000,00 zł:

Tabela 22. Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami na terenie Gminy Czarny Bór przekazane w 2022 roku.

Lp.	Nazwa	Kwota [zł]
1.	Parafia Rzymsko-Katolicka P.W. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czarnym Borze	40 000,00
2.	Parafia Rzymsko-Katolicka P.W. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Witkowie	20 000,00
3.	Zakład Lecznictwa Odwykowego Dla Osób Uzależnionych Od Alkoholu w Czarnym Borze	15 000,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójty Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

1 kwietnia 2022 r. odbyło się spotkanie, na którym Wójt Gminy Pan Adam Górecki podpisał umowę z księdzem Proboszczem Ryszardem Pitą o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. Najświętszego Pana Jezusa w Czarnym Borze. Dotacja celowa w kwocie 40.000,00 zł udzielona została na dofinansowanie kosztów realizacji zadania z przeznaczeniem na **"Remont wieży Kościoła pw. Chrystusa Króla w Borównie"**.

W dniu 12 kwietnia 2022 r. Wójt Gminy Czarny Bór wraz z Księdzem Proboszczem Piotrem Sałagą podpisali Umowę o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku. Dotacja w kwocie 20 000,00 zł udzielona została z przeznaczeniem na **"Odbudowę schodów wiodących na dawny cmentarz przykościelny w Witkowie"**.

W dniu 6 kwietnia 2022 r. Wójt podpisał umowę o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku z Dyrektorem Zakładu Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze Panem Markiem Zawadą. Dotacja dla Zakładu Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze w kwocie 15 000,00 zł została udzielona na dofinansowanie kosztów realizacji zadania pn.: **"Remont budynku pałacowego Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od alkoholu"**.

3.4. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

Walory turystyczne i rekreacyjne gminy Czarny Bór są uwarunkowane zasobami przyrodniczymi i krajobrazowymi, dziedzictwem kulturowym oraz przygranicznym położeniem. Na terenie gminy istnieją dogodne warunki do rozwoju turystyki krajoznawczej i pobytowej, w tym weekendowej. Tradycje sportowe oraz długi okres zalegania pokrywy śnieżnej predestynują gminę do uprawiania sportów zimowych, zwłaszcza narciarstwa biegowego. Górzyście obszary oraz rozwinięta sieć dróg stwarza także dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Jedną z największych atrakcji turystycznych w gminie, jak i najbliższej okolicy, stanowi otwarta w 2018 roku wieża widokowa na Trójgarbie – najwyższy tego typu obiekt na Pogórzu Sudeckim o wysokości 27,5 m. Bazę sportową i rekreacyjną gminy tworzą takie obiekty jak: pełnowymiarowa hala sportowa i stadion sportowy wraz ze strzelnicą biathlonową w Czarnym Borze, boiska wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią w Czarnym Borze i w Witkowie oraz boiska sportowe z nawierzchnią naturalną wraz z zapleciami w miejscowościach: Borówno, Grzędy, Jaczków i Witków. Na uwagę zasługuje również nartorolkostrada.

Inwestycje i działania 2022

W 2022 roku na **kulturę fizyczną** przeznaczono ogółem 1 133 915,68 zł, w tym zrealizowano inwestycje sportowo-rekreacyjne na kwotę 779 010,73 zł takie jak:

- **Rozbudowa obiektów rekreacyjnych i sportowych wraz z zapleczem (662 057,53 zł)** – zadanie w trakcie realizacji (90,65%), dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 330.203,30 zł,
- **Utwardzenie placu użyteczności publicznej (33 800,40 zł)** – zadanie zakończone, zrealizowane w ramach Funduszu Sołeckiego Borówno 33.903,62 zł,

KULTURA FIZYCZNA:

1 133 915,68 zł

- **Utwardzenie miejsc użyteczności publicznej (26 856,40 zł)** – zadanie zakończone, dofinansowane w ramach Funduszu Sołeckiego Witków w kwocie 17 000,00 zł,
- **Zagospodarowanie miejsc użyteczności publicznej (21 643,60 zł)** – zadanie zakończone, realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego Witków 21 643,60 zł,
- **Rozbudowa placu zabaw w Grzędach (19 926,00 zł)** – zadanie zakończone,
- **Montaż oświetlenia na boisku sportowym w Grzędach (14 726,80 zł)** – zadanie w trakcie realizacji (73,63%), realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego Grzędy: 20 000,00 zł.

Wydatki bieżące na kulturę fizyczną zrealizowane w kwocie 354 904,95 zł, zostały przeznaczone na:

- **Obiekty sportowe (118 726,38 zł)**, w tym m.in. na: zakup energii (67 810,52 zł), zakup usług remontowych (37 562,86 zł), zakup materiałów i wyposażenia (9 140,32 zł)
- **Zadania w zakresie kultury fizycznej (204 800,00 zł)**, w tym na: dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego (173 000,00 zł) i **stypendia dla uczniów (31 800,00 zł)**

Tabela 23. Dotacje celowe na zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu przekazane w 2022 roku.

Lp.	Nazwa	Kwota [zł]
1.	UKN Melafir Czarny Bór	110 000,00
2.	SLZS SKALNIK Czarny Bór	21 000,00
3.	KS LZS ISKRA Witków	18 000,00
4.	Stowarzyszenie ATRAKCYJNI Czarny Bór	3 500,00
5.	Stowarzyszenie Cyklistów Ziemi Wałbrzyskiej	7 000,00
6.	Stowarzyszenie KLUB SENIORÓW Witków	3 500,00
7.	DSSN AKTYWNI Wrocław	3 000,00
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jaczkowie	7 000,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

- **Pozostała działalność (31 378,57 zł)**, w tym m.in. na zakup materiałów i wyposażenia (24 497,77 zł)

W 2022 roku na terenie Gminy Czarny Bór zorganizowano liczne imprezy i wydarzenia sportowe i rekreacyjne, w tym m.in.:

- **XVIII Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Biathlonie 2022** podczas której Zawodnicy Klubu sportowego UKN Melafir z Czarnego Boru, jako zespół reprezentujący Dolny Śląsk, zwyciężyli w klasyfikacji medalowej uzyskując wynik 1-go miejsca

→ 7 Półmaraton Górski „Z Flagą Na Trójgarbie”, którego organizatorami są Gmina Stare Bogaczowice i Gmina Czarny Bór. Celem imprezy jest popularyzacja biegów górskich jako formy rekreacji ruchowej, upowszechnienie zdrowego trybu życia i aktywnego spędzania wolnego czasu, a także zachęcenie do uprawiania sportu, promocja Gminy Czarny Bór, Gminy Stare Bogaczowice oraz walorów

przyrodniczo turystycznych Masywu Trójgarbu. Impreza skierowana jest do osób pełnoletnich lub osób niepełnoletnich, które ukończyły 16 rok życia z pisemną zgodą obojga Rodziców lub Opiekunów prawnych. Dystans jaki zawodnicy muszą pokonać to 22 km lub 11 km w zależności od indywidualnych możliwości, zdolności i stopnia zaawansowania każdy z uczestników dokonuje wyboru, stawiając sobie cel do osiągnięcia i wyzwania kilometrowego, zapisując się na jeden z dwóch możliwych tras.

→ „Biathlon dla Każdego” impreza sportowa dla miłośników sportu, zdrowej rywalizacji, pasji i zamiłowania do współzawodnictwa i współdziałania w społeczności. Biathlon dla Każdego to organizowany od 2014 roku cykl zawodów dla dzieci, młodzieży i dorosłych łączący bieg przełajowy na średnim dystansie (dla najstarszych kategorii jest to maksymalnie 2000m) ze strzelaniem

z broni laserowej. Uczestnicy rywalizują na zasadach podobnych jak w biathlonowym sprincie – startują w 30-sekundowych interwałach, pokonują trzy rundy biegowe, zaliczają dwa strzelania. Różnica jest taka, że obie próby strzeleckie wykonują w postawie leżąc, a za każde pudło otrzymują 20 sekund kary. Więcej informacji na biathlon.com.pl

→ Wyścig VII Edycji Ligi MTB XC dla wszystkich miłośników i amatorów rowerowych przygód.

→ Wyścig kolarski w Jaczkowie wpisany do kalendarza Dolnośląskiego Związku Kolarskiego oraz dla amatorów, którzy chcą spróbować swoich sił. Zawodnicy rywalizowali na trasach o Puchar Wójta Gminy Czarny Bór w ramach XVII Festynu Sportu pod hasłem: „Szukamy Następców Naszych Olimpijczyków”.

W 2022 roku na **turystykę** przeznaczono 52 543,36 zł, w tym na upowszechnianie turystyki – realizację projektu dofinansowanego ze środków UE, w łącznej wysokości 48 665,40 zł oraz bieżące utrzymanie obiektów turystycznych.

TURYSTYKA:

52 543,36 zł

W dniu 8 lutego 2022 r. Wójt Adam Górecki uczestniczył w spotkaniu w boguszowskim ratuszu, gdzie Samorządowcy z ziemi wałbrzyskiej i kamiennogórskiej spotkali się by rozmawiać o wspólnym projekcie dotyczącym **realizacji tras rowerowych**. Trasa ta ma na celu połączenie sąsiadujących ze sobą gmin i stanowić alternatywę dla dojazdu drogami, po których poruszają się pojazdy mechaniczne. Bezpieczny przebieg ścieżki ma skłaniać do wyboru roweru jako środka komunikacji. Gmina Czarny Bór została liderem projektu.

W Gminie Czarny Bór w 2022 roku powstały kolejne ułatwienia dla turystów w postaci **4 miejsc obsługi turystów**, poszerzające ofertę turystyczną gminy oraz obszaru Lokalnej Grupy Działania Kwiat Lnu. W każdym z miejsc zainstalowano mapę z atrakcjami turystycznymi gminy, kierunkowskazy oraz stojaki rowerowe. Dzięki dobrej współpracy na terenie stadionu zamontowano także dodatkową mapę z atrakcjami obszaru Lokalnej Grupy Działania Kwiat Lnu. Działania były wsparte środkami Unii Europejskiej, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, dzięki współpracy z Lokalną Grupą Działania Kwiat Lnu oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego.

Ponadto w 2022 roku w II dorocznym **plebiscycie na ulubioną wieżę widokową Dolnego Śląska** Wieża widokowa na Trójkarbie zajęła **drugie miejsce**. Dziękujemy Wszystkim, którzy oddali swój głos!

Źródło: <https://www.wiezedolnegoslaska.pl>

3.5. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Inwestycje i działania 2022

W 2022 roku na realizację inwestycji i działań z zakresu transportu i łączności Gmina wydatkowała 2 792 271,69 zł, w tym wykonano następujące zadania inwestycyjne na kwotę 2 230 307,63 zł:

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ:

2 792 271,69 zł

→ **Przebudowa ul. Kolejowej w Czarnym Borze (1 340 712,98 zł)** – zakres inwestycji na odcinku 889,10 m (odcinek od włączenia w drogę wojewódzką do końca ulicy) obejmował położenie nowej nawierzchni asfaltowej, utwardzenie poboczy z kostki kamiennej na wewnętrznych stronach łuków, utwardzenie poboczy z kamienia, zjazdów, odwodnienie drogi, oczyszczenie i odtworzenie rowów. Zadanie zostało zakończone w 2022 roku i było dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 803 597,90 zł.

→ **Przebudowa drogi gminnej w Grzędach (214 130,12 zł)** – zadanie było realizowane od listopada 2021 roku do maja 2022 roku i obejmowało wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej, odwodnienia, przepustów i zjazdów indywidualnych na drodze gminnej w miejscowości Grzędy (dz. nr 318 i 18). 24 maja 2022 roku droga została oddana do użytku. Zadanie było dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 107 065,06 zł.

→ **Przebudowa drogi gminnej w Grzędach Górnych (161 374,67 zł)** – zadanie było realizowane od listopada 2021 roku do maja 2022 roku i obejmowało wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej, wykonanie odwodnienia, przepustów i zjazdów indywidualnych na drodze gminnej w miejscowości Grzędy Górne (dz. nr 177 i 178). 24 maja 2022 roku droga została oddana do użytku. Zadanie było dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 80 687,29 zł.

→ **Utwardzenie placu użyteczności publicznej w Sołectwie Jaczków (104 450,00 zł)** – zadanie obejmowało utwardzenie terenu o powierzchni 361 m² w centrum miejscowości Jaczków (dz. nr 296/2), zakres prac polegał na utwardzeniu terenu i wykonaniu nowej podbudowy wraz z wierzchnią warstwą drogi z kostki betonowej. Zadanie zostało zakończone i dofinansowane z Funduszu Sołeckiego Jaczków w kwocie 35 113,28 zł.

→ **Budowa ciągu pieszo-rowerowego, integracja z systemem transportu zbiorowego (93 480,00 zł)** – zadanie o wartości 1,3 mln zł w trakcie realizacji – opracowanie dokumentacji i uzgodnienia (7,19%), dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

→ **Montaż barier ochronnych przy drogach na terenie gminy (45 524,76 zł)** – zadanie realizowane w ramach poprawy bezpieczeństwa na drogach gminnych obejmowało montaż oznakowania drogowego – barier drogowych ochronnych stalowych U-14a na długości 146 metrów, wzdłuż drogi gminnej w miejscowości Jaczków (dz. nr 329) i zostało zakończone w 2022 roku.

→ **Przebudowa dróg gminnych (171 005,00 zł)** – zadanie w trakcie realizacji.

- **Przebudowa ul. Wesołej w Czarnym Borze (24 600,00 zł)** – zadanie zakończone, obejmowało przebudowę ul. Wesołej od skrzyżowania z ul. Polną do DW 367 o długości 382,26 m, dojazd jednokierunkowy łączący ciąg główny z DW367 o długości 58,46 m, dojazd do budynków przy ul. Wesołej nr 20 i 22 o długości 202,38 m. w roku 2022 zostały wykonane naprawy gwarancyjne na przedmiotowej drodze.
- **Przebudowa ul. Malinowej w Czarnym Borze (24 600,00 zł)** – zadanie planowane do realizacji w 2023 roku (98,40%), ogłoszony został przetarg na wykonanie robót budowlanych.
- **Utwardzenie drogi gminnej w Witkowie (22 140,00 zł)** – zadanie zakończone. W dniu 2 czerwca 2022 roku zostały odebrane prace budowlane polegające na: utwardzeniu drogi wewnętrznej zlokalizowanej na dz. nr 524, 538/3 w obrębie Witków. Zadanie polegało w szczególności na wykonaniu utwardzenia drogi gminnej poprzez ułożenie kostki betonowej na powierzchni 67,0 m².
- **Przebudowa drogi gminnej w Witkowie (6 765,00 zł)** – w ramach inwestycji drogowej została przebudowana droga gminna w obrębie Witków (dz. nr 492, 495) o długości 275 m, zakres prac drogowych obejmował: położenie nowej nawierzchni jezdni z betonowej kostki brukowej, budowę chodnika z betonowej kostki brukowej, odwodnienie drogi. Wartość zadania wyniosła: 450 000,00 zł brutto, w tym 6 765,00 zł w 2022 roku. Zadanie zostało zrealizowane w terminie 18.01-21.03.2023 r. W 2022 roku prowadzone były prace przygotowawcze.
- **Zagospodarowanie terenu po byłej drodze wojewódzkiej nr 367 (21 525,00 zł)** – zadanie planowane do realizacji (21,53%), opracowano dokumentację budowlaną oraz uzyskano pozwolenie na budowę.

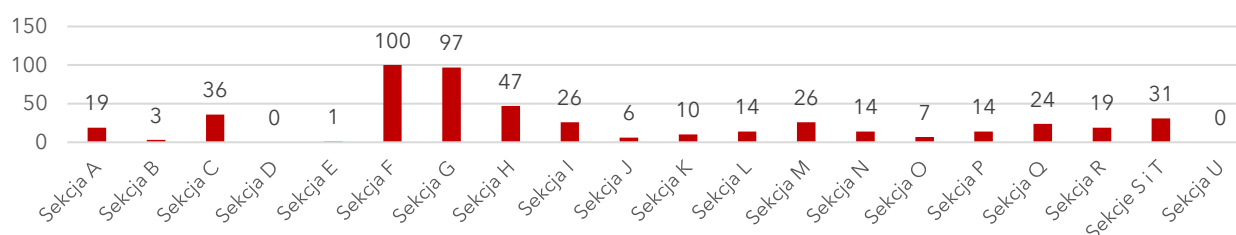

W ramach wydatków bieżących w kwocie 561 964,06 zł poniesiono wydatki na drogi publiczne gminne (549 718,57 zł), w tym na zakup usług remontowych (147 858,30 zł) oraz materiałów i wyposażenia (118 935,94 zł), a także funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych (12 245,49 zł).

3.6. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W 2022 roku na terenie Gminy Czarny Bór działalność prowadziło 497 podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Największa ich liczba prowadziła działalność w zakresie budownictwa (100 podmiotów) oraz handlu hurtowego, detalicznego i naprawy pojazdów (97 podmiotów).

Wykres 1. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku.

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
 Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie
 Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe
 Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
 Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
 Sekcja F – Budownictwo
 Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
 Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa
 Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
 Sekcja J – Informacja i komunikacja
 Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
 Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
 Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
 Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
 Sekcja P – Edukacja
 Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
 Sekcja S – Pozostała działalność usługowa
 Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
 Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Inwestycje i działania 2022

W 2022 roku w ramach wspierania i rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Czarny Bór zrealizowane zostały m.in. takie działania jak:

- **Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze (89 504,05 zł)** – w 2020 roku opracowano dokumentację projektową do ww. zadania i uzyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 2.500.000,00 zł na jego realizację w kolejnych latach budżetowych. Zadanie jest w trakcie realizacji (22,38%), dofinansowane w 2022 roku ze środków Unii Europejskiej w ramach ZIT AW w kwocie 26 127,92 zł. W 2022 roku podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych.
- **Udział w Forum Gospodarczo-Samorządowym** – w 2022 roku Wójt Adam Górecki reprezentował Gminę Czarny Bór na dwudniowym forum gospodarczo-samorządowym w Zagórzcu Śląskim w Gminie Walim, którego organizatorem była Fundacja Rozwoju Subregionu Wałbrzyskiego. W pierwszym dniu tematami rozmów były m.in. edukacja i rynek pracy, partnerstwo publiczno-prywatne oraz zmiany zachodzące na rynku pracy. W drugim dniu uczestnicy spotkania poruszali tematy dotyczące wyzwań czekających na szkoły i przedsiębiorców, wymieniali doświadczenia dotyczące pozyskiwania środków zewnętrznych oraz omawiali zarządzanie w projektach w oparciu o innowacyjny model wsparcia kard. Całość zakończył panel dyskusyjny. Wśród gości, którzy uczestniczyli w forum był m.in.: Minister Michał Dworczyk, i Wicemarszałek Grzegorz Macko.
- **Publikacja informacji na stronach internetowych gminy nt. szkoleń, konferencji i możliwości pozyskania dofinansowania przez przedsiębiorców i rolników**

Webinar: Dofinansowanie do szkoleń w twojej firmie – sprawdź/poznaj aktualne możliwości

Webinar 16 marca 2022, godz. 10:00–11:00

PUNKT INFORMACYJNY FUNDUSZY EUROPEJSKICH w JELENIEJ GÓRZE
zaprasza na webinarium:
„Postaw na siebie - dotacje i preferencyjne pożyczki na uruchomienie własnej firmy”

Termin:
17.05.2022 r.
w godz. 12.00–13.30

Zapytaj o Fundusze Europejskie

Spotkanie informacyjne online odbędzie się na platformie internetowej ZOOM. Zgłoszenia prosimy przysłać do 16 maja 2022r. na adres: pife.jeleniagora@dolnyslask.pl
Po rejestracji prześlemy link umożliwiający udział w webinarium.

ZAPRASZAMY !!!
PUNKT INFORMACYJNY FUNDUSZY EUROPEJSKICH W JELENIEJ GÓRZE
TEL. 75 61 99 744 (45)
WWW.RPO.DOLNYSLASK.PL

Wicepremier, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Henryk Kowalczyk**
oraz Poseł **Agnieszka Sojn**

Zapraszają Rolników

25 kwietnia 2022 r., godz. 11:00

na bezpłatny **webinar informacyjny**

Dotacje dla rolnictwa

on-line <https://www.gov.pl/arimr/webinar>

lub **osobiście** w powiatowym biurze ARIMR.

ORGANIZATORZY:

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Parlamentarny Zespół ds. Rozwoju i Wsparcia Przedsiębiorstw

PATRONAT:

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

HENRYK KOWALCZYK
WICEPREMIER, MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

PARTNERZY:

Dolnośląski Oddział Regionalny

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

POSEŁ NA SEJM RP **AGNIESZKA SOJN**

3.7. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Czarny Bór określa dokument **zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Bór** przyjęty Uchwałą Nr XLV/232/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 5 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Bór. W 2022 roku na terenie gminy obowiązywało 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących 62,0% powierzchni gminy, tj. 4 118,0 ha. W 2022 roku wydano jedną decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz 5 decyzji o warunkach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Tabela 24. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w 2022 roku.

Lp.	Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:	Powierzchnia [km ²]
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Czarny Bór i Borówno	24,8961
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Witków o Jaczków	23.013,3990
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Czarny Bór i Borówno – obszar „A”	14.203,3584
4.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Witków	672,5986
5.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Jaczków	1.268,7027
6.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Witków i Jaczków	410,1246

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Czarny Bór.

3.8. GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Mieszkaniowy zasób komunalny Gminy Czarny Bór w 2022 roku obejmował 129 mieszkań o powierzchni 5 758,00 m². W 100% zarządzie Gminy Czarny Bór znajdowało się 9 budynków komunalnych o powierzchni 2 081,72 m², z których 5 było w stanie średnim, 3 w dobrym, 1 w złym, w tym 6 budynków wymagało remontów. Gmina dysponowała także 8 lokalami socjalnymi o powierzchni 468,41 m². Pustostany obejmowały 3 lokale o powierzchni 103,26 m². Wydatki na remonty w budynkach i lokalach komunalnych zrealizowano na kwotę 262 369,26 zł. Objęły one 8 mieszkań, w których wykonano wymianę instalacji, a w 7 wykonano przyłączenie do sieci gazu ziemnego. W 2022 roku średnia stawka czynszu komunalnego wynosiła 3,67 zł/m²/miesiąc, minimalna 3,12 zł/m²/miesiąc, a maksymalna 7,98 zł/m²/miesiąc, natomiast czynszu socjalnego 1,30 zł/m²/miesiąc. Zaległości w opłatach obejmowały 71 mieszkań na łączną kwotę 352 493,29 zł. Ściągalność należności czynszowych kształtowała się na poziomie 91%.

Inwestycje i działania 2022

W 2022 roku na **gospodarkę mieszkaniową** przeznaczono 873 653,77 zł, w tym zrealizowano wydatki majątkowe na kwotę 391 027,31 zł obejmujące m.in. takie inwestycje jak:

GOSPODARKA
MIESZKANIOWA:

873 653,77 zł

→ **Wykonanie instalacji gazowej w komunalnych lokalach mieszkalnych przy ul. Wesołej 1A w Czarnym Borze (192 534,07 zł)** – zadanie częściowo zakończone (96,27%), zakres prac obejmował w szczególności realizację nowych instalacji centralnego ogrzewania wraz z montażem kotłów gazowych:

- instalacji gazowej w częściach wspólnych w budynku mieszkalnym,
- instalacji gazowej oraz wentylacji grawitacyjnej w lokalu mieszkalnym nr 1,
- instalacji gazowej w częściach wspólnych w budynku mieszkalnym nr 2,
- instalacji gazowej, wentylacji grawitacyjnej oraz centralnego ogrzewania w lokalu mieszkalnym nr 3,
- instalacji gazowej, wentylacji grawitacyjnej w lokalu mieszkalnym nr 4,
- instalacji gazowej, wentylacji grawitacyjnej w lokalu mieszkalnym nr 5.

W jednym budynku wykonano całkowicie nowe przyłącze gazowe wraz z budową pionów głównych i modernizacją centralnego ogrzewania. Łącznie inwestycją objęto 7 lokali mieszkalnych.

- **Adaptacja budynku Jaczków 22 na cele mieszkaniowe (60 589,29 zł)** – zadanie częściowo zakończone (99,33%), w 2022 roku wykonane zostało nowe centralne ogrzewanie wraz z montażem kotła peletowego.
- **Przebudowa lokalu mieszkalnego ul. Parkowa 2/1 w Czarnym Borze (9 245,90 zł)** – w 2022 roku wykonano nowe centralne ogrzewanie, montaż armatury sanitarnej i remont ścian, zadanie zostało zakończone.
- **Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy obiektach edukacyjnych w gminie Czarny Bór (39 154,00 zł)** – w 2022 roku przygotowano dokumentację projektową, zadanie jest w trakcie realizacji (95,50%), dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 18 265,50 zł.

Wydatki bieżące w ramach gospodarki mieszkaniowej zostały zrealizowane w kwocie 482 626,46 zł, a środki te przeznaczono na gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy (385 827,50 zł) oraz gospodarkę gruntami i nieruchomościami (96 798,96 zł), w tym m.in. zakup usług remontowych (59 913,19 zł).

3.9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWOPOŻAROWA

Za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Czarny Bór odpowiada **Komisariat Policji** w Boguszu Gorcach. W 2022 roku na terenie Gminy odnotowano 100 przestępstw, w tym kradzieże i uszkodzenia mienia (12), kradzieże z włamaniem (5), zatrzymania nietrzeźwych kierowców (32), a ich wykrywalność kształtowała się na poziomie 84,89%. Liczba zatrzymanych wyniosła 69, wylegitymowano 1 116 osób, a liczba służb patrolowych wyniosła 2 046. Nałożono 726 mandatów karnych. Pouczono 282 osoby. Do sądu skierowano 28 wniosków o ukaranie. Na obszarze gminy odnotowano również 2 wypadki drogowe i 55 kolizji drogowych.

Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) z jednostkami w: Czarnym Borze, Borównie, Grzędach, Jaczkowie i Witkowie zajmuje się prewencją i walką z pożarami oraz pozostałymi zagrożeniami dla zdrowia i życia ludzkiego, dobytku oraz środowiska naturalnego oraz odpowiada za usuwanie skutków klęsk żywiołowych i katastrof. W 5 jednostkach OSP na terenie gminy zrzeszonych jest ponad 100 strażaków.

Inwestycje i działania 2022

Na **bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową** w 2022 roku wydatkowano ogółem 139 805,85 zł. W ramach działalności inwestycyjnej zrealizowano zadania na kwotę 36 632,66 zł obejmujące:

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
I OCHRONA PRZECIWOPOŻAROWA

139 805,85 zł

- **Dofinansowanie budowy instalacji fotowoltaicznej o mocy 10 KW w miejscowości Jaczków 20A – Budynek OSP (26 632,66 zł)** – zadanie zakończone.
- **Dofinansowanie zakupu radiowozu policyjnego (10 000,00 zł)** – zadanie zakończone.

W ramach wydatków bieżących w kwocie 103 173,19 zł, sfinansowano funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych, w tym m.in. na dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom (99 923,19 zł).

Tabela 25. Dotacja celowe dla Ochotniczych Straży Pożarnych w 2022 roku.

Lp.	Nazwa podmiotu dotowanego	Wykonanie za 2022 r.
1.	Ochotnicza Straż Pożarna w Borównie -zapewnienie ochrony p.poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	11.000,00
2.	Ochotnicza Straż Pożarna w Czarnym Borze -zapewnienie ochrony p.poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	22.000,00
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Grzędach -zapewnienie ochrony p.poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	16.723,19
4.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jaczkowie -zapewnienie ochrony p.poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	31.900,00
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Witkowie -zapewnienie ochrony p.poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	18.300,00
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jaczkowie -dofinansowanie budowy instalacji fotowoltaicznej o mocy 10kW w miejscowości Jaczków 20A – budynek OSP	26.632,66

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

3.10. OCHRONA ZDROWIA

Na obszarze gminy świadczenia zdrowotne świadczą 3 placówki ochrony zdrowia: NZOZ „Czarny Bór”, Praktyka Lekarza Rodzinnego oraz Gabinet stomatologiczny. Ponadto w gminie prowadzi działalność Zakład Lecznictwa Odwykowego dla osób uzależnionych od alkoholu w Czarnym Borze. W gminie sprzedaż prowadzi 1 apteka ogólnodostępna. Dzięki dużej liczbie osób zaszczepionych, w 2022 roku Gmina Czarny Bór otrzymała czek na kwotę 1 mln zł z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

Inwestycje i działania 2022

Wydatki na **ochronę zdrowia** w 2022 roku obejmowały ogółem kwotę 106 909,58 zł, a środki te przeznaczono na: przeciwdziałanie alkoholizmowi (79 014,91 zł), zwalczanie narkomanii (8 045,25 zł) i pozostałą działalność (19 849,42 zł).

OCHRONA ZDROWIA:

106 909,58 zł

17 maja 2022 r. w Czarnym Borze zorganizowano przez LUX MED Diagnostyka bezpłatne badania mammograficzne dla Pań w wieku 50-69 lat finansowane przez NFZ w ramach Programu Profilaktyki Raka Piersi. Po raz pierwszy w 2022 roku mogą wykonać je Panie, które urodziły się w 1972 roku. Systematyczna mammografia umożliwia wykrycie zmian w piersiach na bardzo wczesnym etapie rozwoju, kiedy nie są one wyczuwalne podczas samokontroli piersi lub badań palpacyjnych. Wczesna diagnoza i natychmiastowe rozpoczęcie leczenia daje niemal 100% gwarancję powrotu do zdrowia.

Realizacja programów

→ Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2022 rok

Podstawowym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych. Zadania programu obejmują: zwiększenie dostępności pomocy prawnej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem; prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej dla mieszkańców gmin oraz przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi i ustawy o narkomanii. Na terenie Gminy Czarny Bór, za zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii zawarte w Programie, odpowiada Wójt Gminy Czarny Bór, a realizuje je: Urząd Gminy Czarny Bór, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Biblioteczno-Kulturalne oraz Placówki Oświatowe. W 2022 roku w toku realizacji programu m.in.:

Tabela 26. Realizacja Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii w 2022 roku.

Zadanie programu	Realizacja 2022
I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY PRAWNEJ, TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM	
Wspieranie idei reintegracji zawodowej i społecznej osób dotkniętych problemem uzależnień.	Gminna Komisja rozwiązywania Problemów Alkoholowych, poprzez współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej (OPS), wymianę informacji, wspiera idee reintegracji zawodowej i społecznej. W trakcie rozmów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami członkowie komisji przekazują informacje o możliwości zmiany swojej sytuacji zawodowej.
Podjęcie starań o wznowienie działalności punktu konsultacyjnego oraz kontynuacja funkcjonowania telefonu zaufania m.in dla osób z rodzin zagrożonych problemami alkoholowymi oraz eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi.	Osoby zainteresowane uzyskaniem specjalistycznego prawnego wsparcia odbywały indywidualne rozmowy z Koordynatorem Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, który posiada wykształcenie prawnicze i wieloletnie doświadczenie w zakresie poradnictwa prawnego.
Prowadzenie indywidualnych rozmów profilaktycznych, motywujących z osobami zgłoszonymi przez policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, członków rodzin, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych i inne osoby - rozmowy prowadzone, w trakcie posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii zwołuje swoje posiedzenie co najmniej raz w miesiącu. W trakcie posiedzeń prowadzone są rozmowy z wezwanymi osobami. Rozmowy mają na celu diagnozę aktualnego stanu związanego z nadużywaniem alkoholu, motywację do zmiany i określenie planu dalszego postępowania.

Zadanie programu	Realizacja 2022
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	Przy braku współpracy z osobą wezwaną, jej oporem co do podjęcia leczenia, Gminna Komisja podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia przez sąd obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec takiej osoby.
Kierowanie uzależnionych do placówek odwykowych, pomoc rodzinom osób podejmujących leczenie.	Gminna Komisja w trakcie swoich posiedzeń i spotkań z osobami z problemem uzależnienia informuje o możliwości uzyskania wsparcia terapeutycznego w placówkach znajdujących się zarówno na terenie gminy, jak i w gminach ościennych.
Utrzymanie współpracy z Zakładem Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze, policją, kuratorami sądowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, pedagogami szkolnymi, dyrektorami szkół, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu monitorowania zjawiska alkoholizmu i narkomanii na terenie gminy i podejmowanie stosownych działań w sytuacjach tego wymagających.	Gminna Komisja utrzymuje współpracę zarówno z Zakładem Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze, policją, kuratorami sądowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, pedagogami szkolnymi, dyrektorami szkół, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współpraca odbywa się na zasadzie przepływu informacji, rozmów bezpośrednich. Ponadto członek komisji jest równocześnie członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego, co pozwala na szybką i efektywną wymianę informacji i podejmowanie skoordynowanych działań.
Utrzymanie kontaktu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu i innymi komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powiatu wałbrzyskiego w celu wymiany doświadczeń oraz integracji działań profilaktycznych.	Kontakt z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) odbywa się m.in. drogą telefoniczną.
Organizowanie pomocy psychologicznej z udziałem pedagogów, psychologa, pracowników socjalnych OPS, wychowawców świetlic środowiskowych.	Ze środków Gminnej Komisji finansowane są zajęcia profilaktyczne w świetlicach środowiskowych. Rodziny dotknięte problemem uzależnienia mają także możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej.
Upowszechnianie stosowania procedury „Niebieskiej Karty” oraz koordynacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym i narkomanii.	W celu upowszechnienia stosowania procedury „Niebieskiej Karty”, we współpracy z OPS w Czarnym Borze przeprowadzono kampanię informacyjną poprzez rozpowszechnienie ulotek tematycznych.
Oddziaływania edukacyjno-korekcyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Członkowie komisji informowali o możliwości podjęcia terapii w formie oddziaływań edukacyjno-korekcyjnych, prowadzonych na terenie powiatu wałbrzyskiego.
II. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ I INFORMACYJNEJ DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	
Kontynuowanie tematyki profilaktyki uzależnień w świetlicach profilaktycznych, wyposażanie w sprzęt niezbędny do tego celu.	Świetlice kontynuowały swoje działania profilaktyczne. W razie zapotrzebowania na sprzęt lub pomoce zwracały się z prośbą o ich sfinansowanie.
Organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych w szkołach: przeprowadzanie spektakli o tematyce związanej ze zwalczaniem środków uzależniających na terenie szkół, jak również uwzględnianie w programach nauczania wiedzy o szkodliwości spożywania alkoholu i zażywania środków narkotycznych - prowadzenie kampanii informacyjnych i zajęć profilaktycznych.	Zespół Szkolno-Przedszkolny realizował programy edukacyjne rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA).
Wspomaganie alternatywnych form spędzania wolnego czasu: a) zajęcia sportowo-rekreacyjne, b) zajęcia plastyczne, teatralne i muzyczne ukazujące zalety funkcjonowania bez uzależnień, c) współfinansowanie programów profilaktycznych na koloniach i obozach.	Komisja aktywnie wspiera alternatywne formy spędzania wolnego czasu poprzez finansowanie konkursów, zajęć sportowych, wyjazdów kolonijnych z elementami profilaktyki.

3.11. POMOC SPOŁECZNA I RODZINA

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Czarny Bór realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Jego działalność obejmuje m.in. wykonywanie zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Z funduszy pomocy społecznej na terenie gminy w 2022 roku korzystało 101 gospodarstw domowych (255 osób), które pobrały świadczenia na łączną kwotę 322 185,00 zł. Najczęstszą przyczyną pobierania świadczeń było bezrobocie (53 osoby) i niepełnosprawność (37 osób). Szczegółowe informacje dotyczące wydatków z funduszy pomocy społecznej w 2022 roku przedstawione zostały w tabelach poniżej:

Tabela 27. Wydatki z funduszy pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej w 2022 roku.

Nazwa	Liczba gospodarstw	Liczba osób	Kwota [zł]
Ogółem	101	255	322.185,00
Bezdomność	2	2	15.758,00
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	26	10.115,00
Bezrobocie	17	53	53.255,00
Niepełnosprawność	22	37	104.780,00
Długotrwała lub ciężka choroba	13	19	11.690,00
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - rodzina wielodzietna	5	29	9.203,00
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - rodzina niepełna	3	15	10.501,00
Alkoholizm	0	0	
Narkomania	0	0	
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	5	3.880,00
Przemoc w rodzinie	0	0	
Sytuacja kryzysowa	0	0	
Trudności w integracji osób, które otrzymały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	
Ubóstwo	28	67	103.003,00
Zdarzenie losowe	0	0	

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 28. Wydatki z funduszy pomocy społecznej w 2022 roku.

Nazwa	Kwota [zł]
Zadania własne OPS	1.172.257,53
Zasiłki zostały wypłacone w następujących formach:	1.125.247,24
– dożywianie 200 osób	94.639,40
– usługi opiekuńcze dla 0 osób	0,00
– zasiłki celowe dla 31 rodzin	10.127,66
– zasiłki okresowe dla 31 rodzin	39.869,59
– składki zdrowotne opłacane za 22 podopiecznych	12.450,87
– opłata za pobyt dzieci w domu dziecka lub innej placówce (4 dzieci)	32.294,03
– opłata za schroniska 3 osoby	41.649,89
– zasiłki stałe dla 24 osób	135.897,68
– opłata za pobyt w DPS (3 osoby)	41.716,87
– wynagrodzenia, ZUS, FP, odpis na ZFŚS	595.693,12
– zakup materiałów, energii, usług zdrowotnych i pozostałych	117.608,13
– wynagrodzenie za sprawowanie opieki	0,00
Darowizny (organizacja wigilii)	3.300,00
Dodatki mieszkaniowe dla 19 rodzin	47.010,29
Zadania zlecone OPS	4.554.567,36
Zasiłki wypłacone w następującej formie:	4.205.577,98
– składki zdrowotne opłacane za 16 podopiecznych (świadczenia pielęgnacyjne)	31.006,95
– świadczenia rodzinne wraz z dodatkami w ilości dla 454 rodzin	1.824.588,89
– Świadczenie za życiem	4.000,00
– fundusz alimentacyjny dla 21 osób	90.340,58
– wynagrodzenia, ZUS, FP, odpis na ZFŚS, materiały, usługi	42.594,53
– świadczenia wychowawcze dla 882 rodzin	2.205.743,80
– wynagrodzenia, ZUS, FP, materiały, usługi	7.303,23
– program dobry start dla uczniów wraz z kosztami	0,00
Pomoc materialna dla 25 uczniów	35.466,51
Karta dużej rodziny	1.065,00
Dodatki energetyczne dla 14 rodzin	574,08
Dodatki osłonowe 453 świadczenia	311.568,37
Koszty wydanych decyzji	315,42
Ogółem wydatki w okresie 01-12/2022	5.726.824,89

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 29. Wydatki na świadczenia rodzinne i opiekuńcze w 2022 roku.

Nazwa	Kwota [zł]
Zasiłki rodzinne	185.126,00
Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	119.410,00
- urodzenia dziecka	7.000,00
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	13.743,00
- samotnego wychowywania dziecka	21.423,00
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	11.020,00
- rozpoczęcia roku szkolnego	8.500,00
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	14.214,00
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	43.510,00
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem	304.536,00
Zasiłki pielęgnacyjne	322.249,00
Świadczenie pielęgnacyjne	900.230,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	23.000,00
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	4.000,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0,00
Świadczenie rodzicielskie	99.069,00
Razem	1.653.084,00

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Inwestycje i działania 2022

Na zadania z zakresu **pomocy społecznej** w 2022 roku wydatkowano ogółem 1 521 680,97 zł, a środki te przeznaczono m.in. na:

- funkcjonowanie **Ośrodka Pomocy Społecznej** (713 301,25 zł), w tym m.in. na: wynagrodzenia osobowe pracowników (461 128,08 zł),
- **zasiłki stałe** (135 897,68 zł), **zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze** oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (91 647,14 zł), **pomoc w zakresie dożywiania** (97 682,40 zł),
- **dodatki mieszkaniowe** (47 584,37 zł),
- **Dom Pomocy Społecznej** (41 716,87 zł) – wydatki obejmujące zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego,
- **pozostała działalność** (381 400,39 zł), w tym m.in. świadczenia społeczne (313 699,19 zł) i zakup towarów (w szczególności materiałów, leków, żywności) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy (1 696,40 zł).

POMOC SPOŁECZNA:

1 521 680,97 zł

Na **pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej** wydatkowano 3 834 440,99 zł, w tym m.in. świadczenia społeczne (3 095 500,00 zł), świadczenia związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy (193 800,00 zł), wynagrodzenia osobowe pracowników (48 471,01 zł), zakup towarów (w szczególności materiałów, leków, żywności) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy (896,00 zł).

POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE
POLITYKI SPOŁECZNEJ:**3 834 440,99 zł**

W 2022 roku w dziale **rodzina** wydatkowano środki w kwocie 4 259 829,34 zł, z przeznaczeniem na: **świadczenie wychowawcze**

(2 213 047,03 zł), **świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego** oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (1 982 416,33 zł), w tym świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP (9 520,00 zł), **Karta Dużej Rodziny** (1 065,00 zł), **rodziny zastępcze** (32 294,03 zł) obejmujące zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego, **składki na ubezpieczenie zdrowotne** opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów (31 006,95 zł).

RODZINA:

4 259 829,34 zł

W ramach działu rodzina realizowana jest inwestycja obejmująca **budowę żłobka w Czarnym Borze**, która ma na celu utworzenie miejsc opieki dla dzieci do lat 3. W 2020 roku uzyskano dofinansowanie w wysokości 2.500.000 zł na realizację tego zadania w kolejnych latach budżetowych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Złożono także wniosek o dofinansowanie tego zadania z Rządowego Programu Maluch+ i uzyskano zapewnienie takiego dofinansowania w kwocie 1.815.000 zł. Kontynuacja realizacji tego zadania planowana jest na kolejne lata.

Realizacja programów

→ Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U 2018 r. poz. 1508 ze zm.) do zadań obowiązkowych gminy należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których nadrzędnym celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia jest także istotną potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Czarny Bór związanej z nowymi możliwościami pozyskiwania funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym na politykę społeczną. Dokument jest również wyrazem dążenia władz do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia na jej terenie. Organem koordynującym wdrażanie Strategii jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Cele Strategii realizowane są głównie poprzez działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Porównanie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Porównanie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze w 2021 i 2022 roku.

Zadania	Wydatki [zł]			
	2021		2022	
Zadania własne, w tym:	1.108.400,10		1.125.247,24	
Dożywianie	Dla 244 osób	99.115,34	Dla 200 osób	94.639,40
Usługi opiekuńcze	Dla 2 osób	7.820,42		
Zasiłki celowe	Dla 22 rodzin	15.804,83	Dla 31 rodzin	10.127,66
Schroniska	Dla 3 osób	44.403,23	Dla 3 osób	41.649,89
Zasiłki okresowe	Dla 35 rodzin	49.734,02	Dla 31 rodzin	39.869,59
Składki zdrowotne	Opłacane za 24 podopiecznych	11.888,63	Opłacane za 22 podopiecznych	12.450,87
Opłata za pobyt dzieci w domu dziecka lub innej placówce	4 dzieci	43.157,91	4 dzieci	32.294,03
Zasiłki stałe	Dla 25 osób	133.594,73	Dla 24 osób	135.897,68
Opłata za pobyt w DPS	3 osoby	98.330,47	4 osoby	41.716,87
Wynagrodzenia, ZUS, FP, odpis na ZFŚS	500.815,69		595.693,12	
Zakup materiałów, energii, usług zdrowotnych i pozostałych	100.234,83		117.608,13	
Darowizny	3.500,00		3.300,00	
Program Wspieraj Seniora			40 osób	
Dodatki mieszkaniowe:	Wydatkowano dla 24 rodzin	54.845,95	Wydatkowano dla 19 rodzin	47.010,29
Zadania zlecone:	6.876.154,62		4.517.146,35	
Składki zdrowotne (św. pielęgnacyjne)	opłacane za 16 podopiecznych	26.810,04	opłacane za 16 podopiecznych	31.006,95
Świadczenia rodzinne wraz z dodatkami	Dla 381 świadczeniobiorców	1.644.338,78	Dla 454 świadczeniobiorców	1.828.588,89
Fundusz alimentacyjny	Dla 19 osób	113.735,05	Dla 21 osób	90.340,58
Wynagrodzenia, ZUS, FP, odpis na ZFŚS, materiały, usługi		51.431,83		42.594,53
Świadczenia wychowawcze	Dla 996 świadczeniobiorców	4.997.361,92	Dla 882 świadczeniobiorców	2.205.743,80
Wynagrodzenia, ZUS, FP, materiały, usługi	42.477,00		7.303,23	
Dodatki osłonowe		-	Dla 453 świadczeniobiorców	311.568,37
Pomoc materialna dla uczniów	Stypendia wypłacono dla 31 uczniów	39.543,47	Stypendia wypłacono dla 25 uczniów	35.466,51
Dodatki energetyczne	Wydatkowano dla 20 rodzin	3.482,36	Wydatkowano dla 14 rodzin	574,08
Karta dużej rodziny - płace, ZUS, FP i zakup materiałów		176,41		1.065,00
Koszty wydanych decyzji - płace, ZUS, FP i zakup materiałów		473,13		315,42
Asystent rodziny:	Dla 8 rodzin		Dla 7 rodzin	
Kłeska żywiłowa		6.000,00		-
<i>Dodatkowo działania przyjęte do wykonania przez OPS, finansowane z konta COVID</i>				
Dodatki węglowe wraz z kosztami obsługi			998 świadczeń	3.053.870,06

Zadania	Wydatki [zł]	
	2021	2022
Dodatki dla gospodarstw dom.		150 świadczeń 326.910,00
<i>Dodatkowo działania przyjęte do wykonania przez OPS na rzecz obywateli Ukrainy, finansowane z Funduszu Pomocy</i>		
Świadczenia 300,00 wraz z kosztami obsługi		60 świadczeń 18.360,00
Świadczenia rodzinne		9 rodzin 9.520,00
Świadczenia posiłek dla dzieci i młodzieży		3 dzieci 3.043,00
Świadczenia na wyżywienie i zakwaterowanie ob. Ukrainy		56 osób 194.696,00

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029 za rok 2022.

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze w roku 2022 w porównaniu do roku 2021 zmniejszyły się o 2.362.251,15 zł (8.089.076,04 zł w 2021 r., 5.726.824,89 zł w 2022 r.). Znaczny spadek wydatków wynika z przekazania realizowanych świadczeń wychowawczych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 01.06.2022r. OPS po tym terminie realizuje świadczenia tylko w zakresie ustalonej koordynacji. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Podstawową przesłanką do uzyskania przez osoby i rodziny wsparcia w ramach pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa i brak możliwości jej pokonania mimo uprzedniego wykorzystania własnych środków, możliwości i uprawnień. Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka odbywa się poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej, podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa, udzielenie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych. OPS w Czarnym Borze realizuje pomoc w formie finansowej m.in.: wypłaty świadczeń (zasiłków: celowych, stałych, okresowych) i niefinansowej m.in.: pracy socjalnej, posiłków, zapewnienie pomocy rzeczowej dla rodzin, pomoc w dożywianiu dzieci w szkole, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, skierowanie do domów pomocy społecznej. Ponadto w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór:

- OPS podejmował współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy. Kierunkiem tych działań było upowszechnienie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, które były organizowane na terenie gminy Czarny Bór;
- Pracownicy socjalni oprócz przeprowadzania wywiadów środowiskowych na potrzeby pomocy społecznej oraz innych instytucji, przyznawania pomocy w różnych formach, dodatkowo pomagali w załatwianiu spraw urzędowych, kompletowaniu dokumentów dla celów ustalenia stopnia niepełnosprawności, a także prowadzili pracę socjalną. Praca socjalna to głównie poradnictwo w zakresie poszukiwania pracy, załatwiania spraw alimentacyjnych, kierowanie na leczenie odwykowe, nadzór nad prawidłowością sprawowanej władzy rodzicielskiej, kierowanie do sądów wniosków o jej nieprawidłowym wypełnianiu. Kadra pracowników OPS niosła i niesie pomoc mieszkańcom Gminy Czarny Bór. Ośrodek poprzez wspieranie emocjonalne okazuje szacunek, akceptację, zrozumienie i troskę, pomaga odzyskać mieszkańcom zaufanie we własne możliwości i wiarę w możliwość wyjścia z sytuacji kryzysowej;
- Pracownicy socjalni współpracują z Policją, Szkołami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu, kuratorami sądowymi i społecznymi, pielęgniarkami środowiskowymi, sołtysami, a także Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania skutkom alkoholizmu i narkomanii;
- Pomoc udzielana była osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa i prowadzenia gospodarstwa domowego, sieroctwa.
- OPS w Czarnym Borze realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2022 roku udzielił pomocy bez względu na rodzaj, źródło finansowania i formę dla 101 rodzin, o liczbie 255 osób w rodzinach;
- W ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” OPS przyznał pomoc dzieciom oraz osobom dorosłym, razem pomoc otrzymało 200 osób;
- W OPS asystent rodziny współpracuje z 7 rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;

- Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej udzielana jest pomoc z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- Na terenie gminy Czarny Bór w 2022 roku funkcjonowały świetlice wiejskie pełniące rolę placówek wsparcia dziennego, w których dzieci i młodzież mogły uczestniczyć w grach i zabawach także drużynowych. Organizowane były bale karnawałowe, zabawy, uroczystości z okazji dnia Babci, Dziadka, Dnia Kobiet, Dnia Dziecka itp., pokazy talentów, przedstawienia teatralne, spotkania integracyjne;
- W szkołach na terenie gminy Czarny Bór realizowano programy profilaktyczne z tematyki antynikotynowej, antynarkotykowej, antyalkoholowej, przeciwdziałania przemocy, zasad bezpieczeństwa, zdrowego stylu życia. Uczniowie mieli możliwość organizowania przedstawień i występów artystycznych tematycznie związanych z różnymi uroczystościami, uczestniczenia w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, seansach filmowych, wyjazdach do kina, na basen itp.;
- W gminie istnieje możliwość uzyskania Karty Dużej Rodziny. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. W 2022 roku wydano 147 Kart w formie tradycyjnej oraz 149 kart w formie elektronicznej;
- Pracownicy socjalni informują osoby starsze o dostępnych formach pomocy, podejmują działania zmierzające do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi. W ramach wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych w 2022 roku, zrealizowano program: Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej. Ponadto z sukcesem zrealizowano Moduł II programu „Korpus Wsparcia Seniora”, w ramach którego zakupiono opaski bezpieczeństwa dla seniorów, zapewniono też obsługę telecentrum ratunkowego;
- OPS kieruje osoby wymagające całodobowej opieki do domów pomocy społecznej. W 2022 roku w DPS przebywały 3 osoby z terenu gminy;
- Pracownicy socjalni podejmują współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań na rzecz m. in. seniorów;
- OPS udziela pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym;
- Pracownicy OPS pozyskują wolontariuszy mogących wspierać np. osoby starsze i niepełnosprawne w życiu codziennym;
- OPS w Czarnym Borze podejmuje współpracę z PCPR, PUP, PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych m. in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia oraz podejmowaniu współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.⁴

→ Program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2022-2024

Celem Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie. Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Czarny Bór, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi wielokierunkowej pomocy do jej realizacji, a terenie gminy, zaangażowane są: placówki oświatowe i kulturalne, Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnym Borze, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe oraz parafie. Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu oraz inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Program jest finansowany ze środków budżetu Gminy Czarny Bór oraz budżetu państwa (programy rządowe). W toku realizacji programu w 2022 roku:

⁴ Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029 za rok 2022.

Tabela 31. Wspieranie rodziny w 2022 roku.

Lp.	Nazwa	2022
1.	Liczba zatrudnionych asystentów	1
2.	Liczba rodzin objętych opieką asystenta	8
3.	Istniejące rodziny zastępcze*	2
4.	Utworzone rodziny zastępcze	
5.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach spokrewnionych	3
6.	Liczba dzieci, które wróciły do rodzin naturalnych	
7.	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych*	1

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 32. Realizacja Programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2022-2024 w 2022 roku.

Lp.	Cele szczegółowe	Realizacja 2022
1.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.	
a)	objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w formie ciepłego posiłku, na terenie placówek oświatowych, oraz w punktach żywieniowych.	Na terenie Gminy zapewniony jest dostęp do ciepłego posiłku w placówkach oświatowych (szkoła, przedszkole). W razie konieczności udzielane są także świadczenia pieniężne na żywność.
b)	dofinansowanie wydatków, związanych z dożywianiem dzieci i młodzieży, podopiecznych placówek wsparcia dziennego,	Nie występuje
c)	monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie Gminy Czarny Bór,	OPS jest w stałym kontakcie z placówkami opieki medycznej.
d)	zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej	Przyznawane są zasiłki stałe, okresowe i celowe oraz inne świadczenia wymienione w ustawie o pomocy społecznej w miarę zgłaszanych potrzeb.
2.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	
a)	Podjęcie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, poprzez: – zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie; – poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie; – zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych	W ramach posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego na bieżąco przekazywane są informacje na powyższe tematy. Prowadzona jest praca za Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Wałbrzychu w kontekście wsparcia pomocy osobom zagrożonym przemocą.
b)	Podjęcie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez: – rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego; – rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar;	Zarówno członkowie zespołu interdyscyplinarnego jak i pracownicy socjalni przekazują informacje o możliwości uzyskania wsparcia specjalistycznego na terenie powiatu.
c)	Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez: – dostępność do usług świadczonych przez placówki pomocowe osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Zespół interdyscyplinarny i Ośrodek Pomocy Społecznej jest w stałym kontakcie z instytucjami świadczącymi specjalistyczną pomoc ofiarom przemocy. W razie potrzeby istnieje możliwość skierowania tam osób potrzebujących pomocy.
d)	Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez: – rozwój nowych metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie – oferty środowiskowych form działania związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym	Nie prowadzono wsparcia
3.	Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:	
a)	systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom.	Rodziny z kategorii wskazanej podlegają stałemu monitorowaniu. Służby takie jak pracownicy socjalni, policja, pedagodzy, w ramach zespołu interdyscyplinarnego wymieniają się na bieżąco informacjami na temat zagrożonych osób i rodzin,

Lp.	Cele szczegółowe	Realizacja 2022
		tworzone są plany pomocy i wsparcia.
b)	podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców, poprzez organizowanie i finansowanie ze środków gminy spotkań z fachowcami i terapeutami różnych specjalności	Z uwagi na obostrzenia związane z COVID 19, spotkania grupowe nie były organizowane.
c)	organizowanie narad, szkoleń, konferencji i spotkań informacyjnych służących doskonaleniu systemu współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się organizowaniem pomocy rodzinom,	Z uwagi na obostrzenia związane z COVID 19, spotkania grupowe nie były organizowane
d)	umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,	W 2022 roku nie organizowano szkoleń.
e)	pomoc osobom i rodzinom będącym w kryzysie.	Rodzinom znajdującym się w kryzysie proponowano zarówno wsparcie finansowe w ramach ustawy o pomocy społecznej, jak i wsparcie specjalistyczne poprzez wskazanie odpowiedniej placówki. W zakresie wsparcia specjalistycznego prawnego osoby takie mogły skorzystać ze wsparcia Koordynatora Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, który posiada wykształcenie prawnicze i wieloletnie doświadczenie w udzielaniu tego typu wsparcia.
4.	Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez	
a)	monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych	Pracownicy socjalni mają stały kontakt z takim rodzinami, prowadząc z nimi pracę socjalną.
b)	zachęcanie dzieci z rodzin wieloprogowych do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego.	Nie dotyczy
c)	wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci	Nie realizowano
5.	Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:	
a)	profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami.	Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej w rodzinach zagrożonych prowadzili działania w zakresie wczesnej interwencji oraz edukacji.
6.	Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:	
a)	koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży,	Ośrodek Pomocy Społecznej jest w stałym kontakcie z organizacjami i instytucjami prowadzącymi wsparcie dla dzieci i młodzieży zarówno na terenie gminy jak i powiatu.
b)	wspieranie i finansowanie edukacji służb społecznych w zakresie wykorzystania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny,	Brak działań
c)	dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne.	Pracownicy socjalni po rozpoznaniu problemów i koordynacji dostosowywali zakres działań naprawczych do indywidualnych sytuacji.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

→ Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022

Program zakłada działania profilaktyczne, ochronne i doskonalące dotychczasowe działania jednostek i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nadrzędnym celem programu jest dobro i bezpieczeństwo rodziny, w szczególności ochrona osób doznających przemocy, w tym dzieci. Cel ten można osiągnąć jedynie przez interdyscyplinarne działania służb i podmiotów realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy i ochroną ofiar przemocy w rodzinie. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł jak również środki Gminnej Komisja ds.

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy przez wzrost świadomości społecznej. Na terenie Gminy Czarny Bór pomocą w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej zajmuje się: Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze oraz Zespół Interdyscyplinarny. Za realizację Programu odpowiada Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. W 2022 roku procedurą Niebieskiej Karty objętych zostało 12 rodzin, a w przypadku 2 procedura została zakończona.

Tabela 33. Niebieskie karty w 2022 roku.

Lp.	Nazwa	2022
1.	Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty	12
2.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	10
3.	Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	2

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 34. Realizacja Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022 w 2022 roku.

Lp.	Nazwa działania	Realizacja 2022
1.	Przeprowadzanie dodatkowych specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonariuszy Policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.	Brak działań
2.	Systematyczna edukacja społeczności Gminy Czarny Bór poprzez lokalne środki przekazu, mająca na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomaganie, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy /ulotki, broszury, plakaty, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, kampanie informacyjne i edukacyjne, itp./.	Kampania ulotkowa w zakresie promocji procedury Niebieskiej Karty poprzez rozpowszechnianie zakupionych w latach poprzednich materiałów informacyjnych
3.	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z następującym zakresem działań:	
a)	przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy	Przyjmowano wnioski na bieżąco.
b)	występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną	Brak
c)	występowanie do odpowiednich jednostek organizacyjnych i służb z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie	W 2022 roku nie wystąpiła taka sytuacja
d)	motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej	Przekazywano informacje, gdzie na terenie powiatu odbywają się zajęcia korekcyjno-edukacyjne.
e)	inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc	W sytuacjach tego wymagających podejmowane są natychmiastowe działania.
f)	monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Monitoring jest prowadzony na bieżąco.
g)	prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej	Dokumentacja jest prowadzona na bieżąco.
h)	powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie ustalonym w zależności od potrzeb	Grupy robocze powoływane były w sprawach tego wymagających.
i)	kontynuowanie istnienia alarmowego telefonu zaufania w Ośrodku Pomocy Społecznej	Telefon alarmowy niezmiennie funkcjonuje od lat i jest wykorzystywany.

Lp.	Nazwa działania	Realizacja 2022
4.	Stosowanie procedury „Niebieska Karta”.	Prowadzone było postępowanie w zakresie 12 Kart
5.	Udzielanie bezpłatnych porad prawnych ofiarom przemocy domowej.	Nie udzielono
6.	Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	Współpracowano na bieżąco ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Wałbrzychu.
7.	Prowadzenie poradnictwa i interwencji /działania opiekuńcze i terapeutyczne skierowane do ofiar przemocy, pouczające i izolujące oraz korekcyjno- edukacyjne kierowane do sprawców przemocy/.	Nie prowadzono
8.	Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.	Nie stwierdzono zapotrzebowania na tego rodzaju wsparcia
9.	Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową i zapewnienie im pomocy psychologicznej.	Nie stwierdzono zapotrzebowania na tego rodzaju wsparcia
10.	Realizowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania agresji w szkołach podstawowych i gimnazjum oraz świetlicach środowiskowych.	Zespół interdyscyplinarny nie prowadził tego typu wsparcia
11.	Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, a nieujęte w niniejszym programie.	Nie dotyczy
	a) Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.	-
	b) Monitorowanie sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą, uruchamianie współpracy,	-
	c) Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.	Prowadzono współpracę poprzez wymianę doświadczeń oraz zgłaszanie ewentualnych potrzeb w zakresie interwencji.
	d) Kontynuacja współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji- ułatwi to przepływ informacji, co pomoże w określeniu potrzeb rodziny i umożliwi opracowanie spójnego planu pomocy.	Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco współpracuje zarówno ze służbami (policja, służba zdrowia) jak i jednostkami edukacyjnymi, zespołami powołanymi w gminie (Komisja alkoholowa, zespół interdyscyplinarny). Uzyskane informacje wykorzystywane są do organizacji odpowiedniej, dla danego środowiska, pomocy.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

→ Wieloletni program osłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023

Wieloletni Program Osłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023 jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej, dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ww. ustawy. Celem programu osłonowego jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Na terenie Gminy Czarny Bór zamieszkują rodziny, które nie spełniają kryteriów ustawowych do udzielenia świadczeń z pomocy społecznej, a które z uwagi na trudną sytuację życiową w jakiej się znajdują, wymagają wsparcia. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 umożliwi udzielenie pomocy w formie posiłków dla dzieci i uczniów bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej. Program osłonowy realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze jako samorządowa jednostka pomocy społecznej we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi Gminy Czarny Bór (szkołami i przedszkolami) oraz szkołami i przedszkolami prowadzonymi przez inne jednostki samorządu terytorialnego albo podmiotami prowadzącymi szkoły lub przedszkola niepubliczne do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu Gminy Czarny Bór. Koordynatorem programu osłonowego jest Wójt Gminy Czarny Bór. Program osłonowy jest finansowany ze środków własnych Gminy Czarny Bór oraz dotacji z budżetu państwa otrzymanej w ramach dofinansowania wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”. W 2022 roku w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” OPS przyznał pomoc dzieciom oraz osobom dorosłym, razem pomoc otrzymało 200 osób na łączną kwotę 97 682,40 zł.

3.12. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

Współpraca wewnętrzna

Organizacje pozarządowe działają na rzecz wybranego interesu nie kierując się osiągnięciem zysku i stanowią znaczny potencjał społeczny. Tworzone są przez ludzi autentycznie zaangażowanych w problemy społeczne i zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców Gminy Czarny Bór. Priorytetem gminy jest jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzą jej mieszkańcy, a aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych, jest jednym z elementów efektywnego kierowania jej rozwojem. Na terenie gminy działa 9 klubów sportowych, stowarzyszenia seniora oraz Uniwersytet III Wieku. W 5 jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych zrzeszonych jest ponad 100 strażaków, a Mieszkańcy gminy wykazują się aktywnością na wielu polach, angażując się w lokalne przedsięwzięcia.

Realizacja programów

→ Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok

Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok stanowi dokument określający w perspektywie rocznej cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także priorytetowe zadania publiczne, realizowane w ramach współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rzecz jego mieszkańców. Program jest istotnym elementem lokalnej polityki społecznej i finansowej Gminy oraz wyrazem zaangażowania samorządu i organizacji pozarządowych w tworzenie planu współdziałania na zasadach uczciwej konkurencji i jawności. Jest on również dokumentem określającym ramy wzajemnej współpracy dla dobra i rozwoju lokalnej społeczności. Głównym celem Programu jest lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców gminy. W 2022 roku współpraca z podmiotami dotyczyła realizacji zadań z zakresu: wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, wypoczynku dzieci i młodzieży, działalności na rzecz organizacji pozarządowych. Niefinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi obejmowały udostępnianie sal, wsparcie merytoryczne oraz informowanie o innych źródłach finansowania.

Tabela 35. Realizacja Programu współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok.

Tryb	Rodzaj zadania	Beneficjent	Nazwa zadania	Dotacja [zł]	Kwota rozliczonej dotacji [zł]
I OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir”	Organizacja szkolenia sportowego i upowszechnianie współzawodnictwa sportowego w zakresie narciarstwa biegowego i biathlonu na terenie Gminy Czarny Bór	75000	75000
II OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Skalnik” Czarny Bór	Organizacja zajęć w zakresie piłki nożnej oraz udział w rozgrywkach ligowych	18000	18000
II OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Klub Sportowy Ludowe Zespoły Sportowe „Iskra” Witków	Organizacja przygotowań i uczestnictwo zorganizowanych grup dzieci i młodzieży w regionalnych i ponadregionalnych imprezach sportowych w piłce nożnej wraz z bieżącym utrzymaniem bazy sportowej na terenie miejscowości Witków	18000	18000
II OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Stowarzyszenie Sportowców Niepełnosprawnych „Aktywni”	Upowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych	3000	3000

Tryb	Rodzaj zadania	Beneficjent	Nazwa zadania	Dotacja [zł]	Kwota rozliczonej dotacji [zł]
III OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Stowarzyszenie "Atrakcyjni"	Turystyka krajoznawcza czarnoborskich seniorów w cieniu pandemii	3500	3500
III OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Stowarzyszenie Klub Seniorów	Być seniorem-fajna sprawa!	3500	3500
IV OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir”	Organizacja Mistrzostw Polski w Biathlonie Letnim	10000	10000
IV OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Ochotnicza Straż Pożarna w Jaczkowie	Festyn sportu pod hasłem „Szukamy następców naszych Olimpijczyków”	7000	7000
IV OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Stowarzyszenie Cyklistów w Wałbrzychu	Liga MTB Aglomeracji Wałbrzyskiej 2022 Wyścig nr 6-Grzędy gm. Czarny Bór	7000	7000
IV OTWARTY KONKURS OFERT	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir”	Organizacja XXIV Pucharu Melafiru w biathlonie letnim	5000	5000
ART.19 A USTAWY	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir”	Sportowe wakacje	10000	10000
V OTWARTY KONKURS OFERT	KULTURA, SZTUKA, OCHRONA DÓBR KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO	Stowarzyszenie Górali Czarnoborskich	Górale z pasją	15000	15000
ART.19 A USTAWY	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy "Skalnik" Czarny Bór	Organizacja wyjazdów na mecze i doposażenie klubu w sprzęt sportowy	3000	3000
ART.19 A USTAWY	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir”	Kształtowanie właściwej postawy biegowej i strzeleckiej w biathlonie	10000	10000
ART.19 A USTAWY	WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ	Stowarzyszenie Klub Seniorów	Niech muzyka i kultura rozbrzmiewa wśród mieszkańców Witkowa	4000	4000
RAZEM				192000	192000

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Czarny Bór za 2022 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 35/2023 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2023 r.

Realizacja Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z Organizacjami Pożytku Publicznego na 2022 rok daje podstawę do wniosku, iż przyczynia się on do większej aktywności społecznej organizacji pozarządowych oraz bardziej racjonalnego i gospodarnego wykorzystania środków publicznych. Wspierając zadania publiczne Gmina może w pełni wykorzystać potencjał Organizacji, aby efektywnie wpływać na zapotrzebowanie lokalnych społeczności. Dzięki kontynuowanej współpracy z organizacjami i dofinansowywaniu przez Gminę realizowanych przez organizacje zadań publicznych, budowane jest na wysokim poziomie aktywne partnerstwo pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pożytku publicznego.

3.13. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I PROMOCJA

Inwestycje i działania 2022

ADMINISTRACJA PUBLICZNA:

4 017 051,29 zł

W 2022 roku na **administrację publiczną** wydatkowano kwotę 4 017 051,29 zł, w tym kwotę 3 979 151,29 zł w ramach wydatków bieżących obejmującą m.in.: **funkcjonowanie Urzędu Gminy** (3 485 058,44 zł), w tym na wynagrodzenia osobowe pracowników (2 233 195,47 zł), **promocję jednostki samorządu terytorialnego** (149 836,59 zł), **Radę Gminy** (198 162,95 zł), pozostałą działalność (122 183,93 zł) i Urzędy wojewódzkie (23 909,38 zł). W ramach wydatków majątkowych w ramach **Projektu Cyfrowa Gmina** zakupiono serwer (37 900,00 zł), dofinansowany w 100% ze środków Unii Europejskiej – Polska Cyfrowa.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Realizacja Uchwał Rady Gminy Czarny Bór z 2022 roku

Tabela 36. Wykaz uchwał Rady Gminy Czarny Bór z 2022 roku.

Lp.	Nazwa dokumentu	Stan realizacji
1.	Uchwała Nr XLIX/254/2022 w sprawie zmiany uchwały Nr XLVI/237/2021 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Zrealizowana
2.	Uchwała Nr XLIX/255/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
3.	Uchwała Nr XLIX/256/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
4.	Uchwała Nr L/257/2022 w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku	Zrealizowana
5.	Uchwała Nr L/258/2022 w sprawie nadania nazwy ulicy położonej w miejscowości Czarny Bór	Zrealizowana
6.	Uchwała Nr L/259/2022 w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych	Realizacja w toku
7.	Uchwała Nr L/260/2022 w sprawie udzielenia z budżetu Gminy Czarny Bór w roku 2022 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach	Zrealizowana
8.	Uchwała Nr L/261/2022 w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego	Realizacja w toku
9.	Uchwała Nr L/262/2022 w sprawie rozpatrzenia petycji Fundacji im. Nikoli Tesli z siedzibą w Białymstoku wyzywającej Radę Gminy Czarny Bór do podjęcia uchwał: o zakazie stosowania na obszarze Gminy Czarny Bór „maseczek ochronnych”, o zakazie stosowania kwarantann i izolacji medycznej oraz o zakazie stosowania „szczepionek” mRNA (wszystkich producentów) z dnia 21 grudnia 2021 r.	Zrealizowana
10.	Uchwała Nr L/263/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
11.	Uchwała Nr L/264/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
12.	Uchwała Nr LI/265/2022 w sprawie uchwalenia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2022 rok"	Zrealizowana
13.	Uchwała Nr LI/266/2022 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ostonowego "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2022 w Gminie Czarny Bór	Zrealizowana
14.	Uchwała Nr LI/267/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
15.	Uchwała Nr LI/268/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
16.	Uchwała Nr LII/269/2022 w sprawie nadania statutu dla poszczególnych sołectw	Realizacja w toku
17.	Uchwała Nr LII/270/2022 w sprawie wspólnej realizacji zadania i wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia na realizację zadania pn. "VII GÓRSKI PÓŁMARATON Z FLAGĄ NA TRÓJGARBIĘ"	Zrealizowana
18.	Uchwała Nr LII/271/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
19.	Uchwała Nr LII/272/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
20.	Uchwała Nr LIII/273/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru nr 1 w granicy ewidencyjnej obrębu Jaczków.	Realizacja w toku
21.	Uchwała Nr LIII/274/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru nr 2 w granicy ewidencyjnej obrębu Witków.	Realizacja w toku
22.	Uchwała Nr LIII/275/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru nr 3 w granicy ewidencyjnej obrębu Borówno.	Realizacja w toku
23.	Uchwała Nr LIII/276/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru nr 4 w granicy ewidencyjnej obrębu Czarny Bór.	Realizacja w toku
24.	Uchwała Nr LIII/277/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru nr 5 w granicy ewidencyjnej obrębu Grzędy.	Realizacja w toku
25.	Uchwała Nr LIII/278/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór dla obszaru nr 6 w granicy ewidencyjnej obrębu Grzędy Górne.	Realizacja w toku
26.	Uchwała Nr LIII/279/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
27.	Uchwała Nr LIII/280/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana

Lp.	Nazwa dokumentu	Stan realizacji
28.	Uchwała Nr LIV/281/2022 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Czarny Bór wotum zaufania	Zrealizowana
29.	Uchwała Nr LIV/282/2022 w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok	Zrealizowana
30.	Uchwała Nr LIV/283/2022 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Czarny Bór absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2021 rok	Zrealizowana
31.	Uchwała Nr LIV/284/2022 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Czarny Bór	Realizacja w toku
32.	Uchwała Nr LIV/285/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
33.	Uchwała Nr LIV/286/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
34.	Uchwała Nr LV/287/2022 w sprawie przyjęcia zadania publicznego z zakresu zarządzania obrobem skrzyżowania dróg powiatowych nr 3367D i 3464D w Jaczkowie.	Zrealizowana
35.	Uchwała Nr LV/288/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
36.	Uchwała Nr LV/289/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
37.	Uchwała Nr LVI/290/2022 w sprawie nadania Panu Józefowi Lipieniowi tytułu "Zasłużony dla Gminy Czarny Bór"	Zrealizowana
38.	Uchwała Nr LVI/291/2022 w sprawie nadania Panu Kazimierzowi Lipieniowi tytułu "Zasłużony dla Gminy Czarny Bór"	Zrealizowana
39.	Uchwała Nr LVI/292/2022 w sprawie nadania Panu Radosławowi Romanikowi tytułu "Zasłużony dla Gminy Czarny Bór"	Zrealizowana
40.	Uchwała Nr LVI/293/2022 w sprawie nadania Panu Janowi Wojtasowi tytułu "Zasłużony dla Gminy Czarny Bór"	Zrealizowana
41.	Uchwała Nr LVI/294/2022 w sprawie nadania Panu Zbigniewowi Filipowi tytułu "Zasłużony dla Gminy Czarny Bór"	Zrealizowana
42.	Uchwała Nr LVI/295/2022 w sprawie nadania Panu Krzysztofowi Pływaczkiemu tytułu "Zasłużony dla Gminy Czarny Bór"	Zrealizowana
43.	Uchwała Nr LVI/296/2022 w sprawie nadania Panu Janowi Zającowi tytułu "Zasłużony dla Gminy Czarny Bór"	Zrealizowana
44.	Uchwała Nr LVI/297/2022 w sprawie średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Czarny Bór w roku szkolnym 2022/2023	Zrealizowana
45.	Uchwała Nr LVI/298/2022 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określenia stawki opłaty podwyższonej oraz zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Realizacja w toku
46.	Uchwała Nr LVI/299/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
47.	Uchwała Nr LVI/300/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
48.	Uchwała Nr LVII/301/2022 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII/71/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, zatrudnionych w Gminnym Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnym Borze, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Czarny Bór	Realizacja w toku
49.	Uchwała Nr LVII/302/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
50.	Uchwała Nr LVII/303/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
51.	Uchwała Nr LVIII/304/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
52.	Uchwała Nr LVIII/305/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
53.	Uchwała Nr LIX/306/2022 w sprawie rozpatrzenia petycji Pana Patryka Janusza Króla dotyczącej utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy	Zrealizowana
54.	Uchwała Nr LIX/307/2022 w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Czarny Bór na lata 2022-2027	Realizacja w toku
55.	Uchwała Nr LIX/308/2022 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia Międzygminnego pomiędzy Gminą Czarny Bór a Gminami tworzącymi Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Wałbrzyskiej, wydzielenia na ten cel odpowiedniego majątku oraz opracowania dokumentu strategicznego Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2021-2027, zwanym Strategią Rozwoju ZIT AW.	Realizacja w toku
56.	Uchwała Nr LIX/309/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
57.	Uchwała Nr LIX/310/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
58.	Uchwała Nr LX/311/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
59.	Uchwała Nr LX/312/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
60.	Uchwała Nr LXI/313/2022 w sprawie ułatwienia prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników	Realizacja w toku
61.	Uchwała Nr LXI/314/2022 w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023	Realizacja w toku

Lp.	Nazwa dokumentu	Stan realizacji
62.	Uchwała Nr LXI/315/2022 w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu w Gminie Czarny Bór	Realizacja w toku
63.	Uchwała Nr LXI/316/2022 zmieniająca uchwałę nr XXXIV/169/2020 z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku z usługami opiekuńczymi.	Realizacja w toku
64.	Uchwała Nr LXI/317/2022 w sprawie ustalenia stawek podatków i opłat lokalnych na 2023 rok	Realizacja w toku
65.	Uchwała Nr LXI/318/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
66.	Uchwała Nr LXI/319/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
67.	Uchwała Nr LXII/320/2022 w sprawie utworzenia mieszkania chronionego oraz określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tym mieszkaniu	Realizacja w toku
68.	Uchwała Nr LXII/321/2022 w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Czarny Bór na lata 2023-2026	Realizacja w toku
69.	Uchwała Nr LXII/322/2022 w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Dolnośląskiemu	Zrealizowana
70.	Uchwała Nr LXII/323/2022 zmieniająca uchwałę Nr XIV/74/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 września 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania dodatków oraz innych składników wynagradzania dla nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Czarny Bór	Realizacja w toku
71.	Uchwała Nr LXII/324/2022 w sprawie uchwalenia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2023 rok"	Realizacja w toku
72.	Uchwała Nr LXII/325/2022 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy Czarny Bór oraz planów pracy Stałych Komisji Rady Gminy Czarny Bór na 2023 rok	Realizacja w toku
73.	Uchwała Nr LXII/326/2022 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2023 rok	Realizacja w toku
74.	Uchwała Nr LXII/327/2022 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji na 2023 rok	Realizacja w toku
75.	Uchwała Nr LXII/328/2022 UCHWAŁA BUDŻETOWA NA 2023 ROK	Realizacja w toku
76.	Uchwała Nr LXII/329/2022 w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Realizacja w toku
77.	Uchwała Nr LXII/330/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
78.	Uchwała Nr LXII/331/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana
79.	Uchwała Nr LXII/332/2022 w sprawie zmiany Uchwały Nr LXI/317/2022 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 29 listopada 2022 roku w sprawie ustalenia stawek podatków i opłat lokalnych na 2023 rok	Realizacja w toku
80.	Uchwała Nr LXIII/333/2022 w sprawie zdalnego trybu obradowania Rady Gminy	Realizacja w toku
81.	Uchwała Nr LXIII/334/2022 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2022 rok	Zrealizowana
82.	Uchwała Nr LXIII/335/2022 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Zrealizowana

Załącznik 2. Realizacja Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej

CEL STRATEGICZNY 1 Trwały i odpowiedzialny rozwój gospodarczy.	CEL STRATEGICZNY 2 Rewitalizacja	CEL STRATEGICZNY 3 Współpraca i integracja	Realizacja 2022
PRIORYTET 1.1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość	PRIORYTET 2.1. Atrakcyjne i bezpieczne środowisko zamieszkania	PRIORYTET 3.1. Promowanie i wzmocnienie pozytywnego wizerunku miejsca	✓
PRIORYTET 2. Atrakcyjna i konkurencyjna oferta turystyczna	PRIORYTET 2. Sprawna i efektywna infrastruktura	PRIORYTET 2. Trwałe partnerstwo	✓
	PRIORYTET 3. Aktywna zdrowa społeczność		✓

Załącznik 3. Realizacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska

Cele strategiczne	Realizacja 2022
1. Bardziej inteligentne terytorium	✓
2. Terytorium bliżej obywateli	✓
3. Lepiej skomunikowane terytorium	✓
4. Terytorium przyjazne dla środowiska, wykorzystujące swój potencjał	✓

Załącznik 4. Realizacja Strategia Rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2020-2027

Tabela 37. Realizacja Strategii rozwoju Gminy Czarny Bór 2020-2027 w 2022 roku.

CEL STRATEGICZNY 1. ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ DLA POPRAWY WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY I OCHRONY ŚRODOWISKA			Realizacja 2022
CEL PRIORYTETOWY	KIERUNKI DZIAŁANIA	NAZWA	
Cel 1.	Transport i komunikacja		
	Działanie 1.1	Budowa i modernizacja dróg gminnych	→ Przebudowa ul. Kolejowej w Czarnym Borze → Przebudowa drogi gminnej w Grzędach → Przebudowa drogi gminnej w Grzędach Górnych → Przebudowa ul. Wesołej w Czarnym Borze → Przebudowa ul. Malinowej w Czarnym Borze → Przebudowa drogi gminnej w Witkowie → Utwardzenie drogi gminnej w Witkowie → Przebudowa dróg gminnych → inne
	Działanie 1.2	Budowa i modernizacja chodników, przystanków i innych obiektów drogowych oraz urządzeń poprawiających bezpieczeństwo uczestników ruchu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	→ Montaż barier ochronnych przy drogach na terenie gminy → Budowa ciągu pieszo-rowerowego, integracja z systemem transportu zbiorowego → inne
	Działanie 1.3	Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, w tym wymiana na energooszczędne	→ Budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Czarny Bór → Doświetlenie miejsc użyteczności publicznej w Grzędach Górnych → inne
Cel 2.	Ochrona środowiska i gospodarka wodna		
	Działanie 2.3	Ochrona i poprawa jakości powietrza	→ Wymiana 25 szt. pieców węglowych na ekologiczne → Montaż 10 szt. odnawialnych źródeł energii (pomp ciepła), → Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 10 kW na budynku OSP Jaczków → Podłączenie 7 budynków komunalnych do instalacji gazowej → Prowadzenie punkt konsultacyjnego Programu Czyste Powietrze → inne
	Działanie 2.4	Wspieranie przedsięwzięć ograniczających zużycie energii	→ Budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Czarny Bór → Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 10 kW na budynku OSP Jaczków → inne
	Działanie 2.5	Rozwój i promocja odnawialnych źródeł energii	→ Budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Czarny Bór → Montaż 10 szt. odnawialnych źródeł energii (pomp ciepła), → Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 10 kW na budynku OSP Jaczków → inne
	Działanie 2.10	Edukacja proekologiczna	→ Prowadzenie punkt konsultacyjnego Programu Czyste Powietrze → Publikacje w zakresie edukacji ekologicznej na stronie www Gminy → inne
Cel 3.	Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej		
	Działanie 3.1	Podnoszenie jakości przestrzeni publicznych pod względem atrakcyjności wyposażenia w różnorodność	→ Przebudowa ul. Kolejowej w Czarnym Borze → Przebudowa drogi gminnej w Grzędach

CEL STRATEGICZNY 1. ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ DLA POPRAWY WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY I OCHRONY ŚRODOWISKA			Realizacja 2022
CEL PRIORYTETOWY	KIERUNKI DZIAŁANIA	NAZWA	
		udogodnienia i przyjaznych wszystkim grupom mieszkańców	→ Przebudowa drogi gminnej w Grzędach Górnych → Przebudowa ul. Wesołej w Czarnym Borze → Przebudowa ul. Malinowej w Czarnym Borze → Przebudowa drogi gminnej w Witkowie → Utwardzenie drogi gminnej w Witkowie → Przebudowa dróg gminnych → inne
	Działanie 3.2	Zakładanie i utrzymywanie terenów zieleni oraz zadrzewień	→ Bieżące utrzymanie zieleni → Realizacja zadań własnych gminy w zakresie gospodarowania i utrzymania terenów leśnych → Zakup sadzonek lipy drobnolistnej do realizacji zadania rekultywacyjnego pn. „Przeciwdziałanie erozji gleb i ruchom masowym ziemi na gruntach rolnych” → Wykonanie prac ogrodniczych w ramach utrzymania terenów zielonych w obrębie Jaczków → Zakup drzew do wykonania nasadzeń zastępczych w obrębach Jaczków i Czarny Bór
Cel 4.	Łączność i sprawna przestrzeń cyfrowa		
	Działanie 4.4	Promowanie umiejętności cyfrowych, w tym podnoszenia kwalifikacji mieszkańców i urzędników w zakresie udoskonalania technik informatycznych	→ Realizacja projektu Cyfrowa Gmina i zakup serwera, dofinansowanego w 100% ze środków Unii Europejskiej – Polska Cyfrowa → Realizacja projektu „Cyfrowa Gmina – Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” i zakup sprzętu komputerowego – 38 laptopów i 1 komputera stacjonarnego wraz z akcesoriami → inne
Cel 5.	Rozwój mieszkalnictwa		
	Działanie 5.2	Poprawa dostępności do mieszkań komunalnych oraz ich stanu technicznego	→ Wykonanie instalacji gazowej w komunalnych lokalach mieszkalnych przy ul. Wesołej 1A w Czarnym Borze → Adaptacja budynku Jaczków 22 na cele mieszkaniowe → Przebudowa lokalu mieszkalnego ul. Parkowa 2/1 w Czarnym Borze → inne

CEL STRATEGICZNY 2. ZASPOKOJENIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH			Realizacja 2022
CEL PRIORYTETOWY	KIERUNKI DZIAŁANIA	NAZWA	
Cel 1.	Efektywny system edukacji i wychowania		
	Działanie 1.1	Modernizacja i wyposażenie obiektów oświaty i wychowania	→ Bieżąca modernizacja i wyposażenie obiektów oświaty i wychowania → Realizacja projektu „Cyfrowa Gmina – Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” i zakup sprzętu komputerowego – 38 laptopów i 1 komputera stacjonarnego wraz z akcesoriami → inne
	Działanie 1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerokiego dostępu do wszechstronnej edukacji	→ Bieżąca działalność instytucji oświaty, wychowania i kultury → inne
	Działanie 1.4	Promowanie osiągnięć naukowych uczniów	→ Pomoc materialna (stypendia) dla uczniów o charakterze motywacyjnym → Organizacja i udział w konkursach

CEL STRATEGICZNY 2. ZASPOKOJENIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH			Realizacja 2022
CEL PRIORYTETOWY	KIERUNKI DZIAŁANIA	NAZWA	
Cel 2.			→ inne
	Działanie 1.5	Stałe podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej	→ Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli → inne
	Działanie 1.6	Kształtowanie bezpieczeństwa i przyjaznej atmosfery w placówkach oświatowych i wychowawczych	→ Bieżąca działalność instytucji oświaty, wychowania i kultury → inne
	Ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego		
	Działanie 2.1	Budowa, modernizacja i doposażenie obiektów ośrodków kultury, bibliotek i świetlic wiejskich	→ Budowa świetlicy wiejskiej w Borównie → Doposażenie Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze oraz świetlic wiejskich → inne
Cel 3.	Działanie 2.2	Rozwój oferty kulturalnej na potrzeby mieszkańców i turystów	→ Działalność Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze oraz świetlic wiejskich → Dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w zakresie kultury dla Stowarzyszenia Górali Czarnoborskich, Borówno i Stowarzyszenia Klub Seniorów, Witków → inne
	Działanie 2.3	Ochrona i opieka nad zabytkami	→ Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych dla: • Parafia Rzymsko-Katolicka P.W. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czarnym Borze • Parafia Rzymsko-Katolicka P.W. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Witkowie • Zakład Lecznictwa Odwykowego Dla Osób Uzależnionych Od Alkoholu w Czarnym Borze
	Działanie 2.4	Utrzymanie wizerunku aktywnej gminy poprzez organizację imprez kulturalnych o randze regionalnej i ogólnopolskiej	→ Organizacja i współpraca przy organizacji imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym → inne
	Aktywna integracja społeczna		
Cel 4.	Działanie 3.1	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem	→ Bieżąca działalność OPS w Czarnym Borze i realizacja strategii i programów obowiązujących na terenie Gminy → inne
	Działanie 3.2	Wsparcie rodzin, osób starszych, niepełnosprawnych i terminalnie chorych	→ Bieżąca działalność OPS w Czarnym Borze i realizacja strategii i programów obowiązujących na terenie Gminy → Zapewnienie opieki w Domu Pomocy Społecznej → Dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego dla Stowarzyszenia Klub Seniorów, Witków → inne
	Działanie 3.3	Wspieranie działań umożliwiających aktywność i integrację społeczną wszystkich grup społecznych, w tym w szczególności seniorów	→ Bieżąca działalność OPS w Czarnym Borze i realizacja strategii i programów obowiązujących na terenie Gminy → Dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego dla Stowarzyszenia Klub Seniorów, Witków → inne
Cel 4.	Wzmocnienie potencjału zdrowia mieszkańców		
	Działanie 4.1	Udział i promocja zdrowotnych akcji profilaktycznych	→ Organizacja imprez i wydarzeń sportowo-rekreacyjnych → Realizacja Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy

CEL STRATEGICZNY 2. ZASPOKOJENIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH			Realizacja 2022
CEL PRIORYTETOWY	KIERUNKI DZIAŁANIA	NAZWA	
			→ inne
	Działanie 4.2	Rozwój świadczeń zdrowotnych w ośrodkach zdrowia, w tym specjalistycznych	→
	Działanie 4.3	Przeciwdziałanie powstawaniu uzależnień	→ Realizacja Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy
Cel 5.	Bezpieczeństwo i przeciwdziałanie zagrożeniom		
	Działanie 5.1	Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przeciwpożarowego, w tym ratownictwa	→ Dotacje na bieżące utrzymanie OSP na terenie Gminy → Dofinansowanie zakupu radiowozu policyjnego → inne
Cel 6.	Aktywność obywatelska		
	Działanie 6.1	Zapewnienie udziału społecznego w zarządzaniu i podejmowaniu decyzji w sprawach publicznych	→ Realizacja Funduszu Sołeckiego → inne
	Działanie 6.2	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i klubami sportowymi w zakresie tworzenia polityk publicznych i realizacji zadań publicznych	→ Realizacja Programu współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego → Bieżąca współpraca z NGO → inne
	Działanie 6.3	Zapewnienie wsparcia dla oddolnych inicjatyw mieszkańców	→ Realizacja Funduszu Sołeckiego → inne

CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ GMINY JAKO CENTRUM TURYSTYCZNO-REKREACYJNEGO I SPORTOWEGO			Realizacja 2022
CEL PRIORYTETOWY	KIERUNKI DZIAŁANIA	NAZWA	
Cel 1.	Wzmocnienie potencjału turystycznego gminy		
	Działanie 1.1	Budowa jednolitego systemu informacji turystycznej, w tym o atrakcjach turystycznych, wydarzeniach i imprezach organizowanych na terenie gminy	→ Montaż 4 miejsc obsługi turystów, poszerzające ofertę turystyczną → inne
	Działanie 1.2	Rozwój zróżnicowanej, całorocznej oferty turystycznej i sportowo-rekreacyjnej, dostosowanej do wszystkich grup wiekowych	→ Rozbudowa obiektów rekreacyjnych i sportowych wraz z zapleczem → inne
	Działanie 1.3	Utrzymanie i rozwój spójnej sieci szlaków turystycznych pieszych, rowerowych i konnych	→ Realizacji tras rowerowych w celu połączenie sąsiadujących ze sobą gmin ziemi wałbrzyskiej i kamiennogórskiej → inne
Cel 2.	Rozwój działalności sportowej		
	Działanie 2.1	Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	→ Rozbudowa obiektów rekreacyjnych i sportowych wraz z zapleczem → inne
	Działanie 2.2	Utrzymanie wizerunku aktywnej gminy poprzez organizację imprez sportowych, w tym o randze regionalnej i ogólnopolskiej	→ Organizacja i współpraca przy organizacji imprez sportowych i rekreacyjnych → Udział w konkursach → inne
	Działanie 2.3	Tworzenie warunków do uprawiania sportu	→ Rozwój i doposażenie bazy sportowej i rekreacyjnej

CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ GMINY JAKO CENTRUM TURYSTYCZNO-REKREACYJNEGO I SPORTOWEGO			Realizacja 2022
CEL PRIORYTETOWY	KIERUNKI DZIAŁANIA	NAZWA	
			→ Dotacje celowe na zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu dla organizacji pozarządowych → inne
	Działanie 2.4	Promowanie osiągnięć sportowych dzieci i młodzieży	→ Stypendia sportowe → inne

CEL STRATEGICZNY 4. ROZWÓJ GOSPODARCZY I WSPARCIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI			Realizacja 2022
CEL PRIORYTETOWY	KIERUNKI DZIAŁANIA	NAZWA	
Cel 1.	Promocja lokalnych zasobów gminy		
	Działanie 1.1	Promocja walorów przyrodniczych, turystycznych i sportowo-rekreacyjnych gminy	→ Bieżąca promocja Gminy → Udział w konkursach → inne
	Działanie 1.2	Promocja gminnych organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i lokalnych twórców	→ Dotacje celowe na zadania z zakresu upowszechniania kultury, kultury fizycznej i sportu itd. dla organizacji pozarządowych → inne
Cel 2.	Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości		
	Działanie 2.1	Aktywizacja mieszkańców gminy do podejmowania działalności gospodarczej	→ Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze → inne
	Działanie 2.2	Rozwój doradztwa i szkoleń w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej	→ Publikacja informacji na stronach internetowych gminy nt. szkoleń, konferencji i możliwości pozyskania dofinansowania przez przedsiębiorców i rolników → inne
	Działanie 2.3	Inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych programach pomocowych z UE oraz środkach krajowych	
Cel 3.	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy		
	Działanie 3.2	Kompleksowe przygotowanie planistyczne i infrastrukturalne terenów inwestycyjnych	→ Budowa strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze → inne
	Działanie 3.3	Efektywna promocja terenów inwestycyjnych	
Cel 4.	Rozwój produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego		
	Działanie 4.5	Rozwój szkoleń i doradztwa rolniczego	→ Publikacja informacji na stronach internetowych gminy nt. szkoleń, konferencji i możliwości pozyskania dofinansowania przez przedsiębiorców i rolników → inne
Cel 5.	Zwiększenie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej		
	Działanie 5.1	Zwiększenie dostępności wysokiej jakości nowoczesnych usług publicznych, w tym zapewnienie powszechnej dostępności e-usług i e-komunikacji	→ Realizacja projektu Cyfrowa Gmina i zakup serwera, dofinansowanego w 100% ze środków Unii Europejskiej – Polska Cyfrowa → Realizacja projektu „Cyfrowa Gmina – Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” i zakup sprzętu komputerowego – 38 laptopów i 1 komputera stacjonarnego wraz z akcesoriami → inne

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności (zameldowanych na pobyt stały i czasowy) wg stanu na 31.12.2022.	5
Tabela 2. Dokumenty strategiczne i programowe obowiązujące na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku.	7
Tabela 3. Podstawowe dane budżetowe Gminy Czarny Bór za 2022 rok.	8
Tabela 4. Realizacja planu dochodów w 2022 roku w Gminie Czarny Bór.	8
Tabela 5. Realizacja dochodów w 2022 roku w Gminie Czarny Bór według działów klasyfikacji budżetowej.	9
Tabela 6. Podstawowe źródła dochodów budżetu Gminy Czarny Bór w 2022 roku.	9
Tabela 7. Wykonanie dochodów własnych Gminy Czarny Bór w 2022 roku według źródeł.	10
Tabela 8. Należności wymagalne Gminy Czarny Bór na dzień 31.12.2022 roku.	10
Tabela 9. Zobowiązania długoterminowe Gminy Czarny Bór na koniec 2022 roku.	11
Tabela 10. Przychody budżetu Gminy Czarny Bór wg stanu na dzień 31.12.2022 r.	11
Tabela 11. Rozchody budżetu Gminy Czarny Bór wg stanu na dzień 31.12.2022 r.	11
Tabela 12. Realizacja planu wydatków w Gminie Czarny Bór w 2022 roku.	12
Tabela 13. Realizacja wydatków ogółem w Gminie Czarny Bór w 2022 roku według działów klasyfikacji budżetowej. ...	12
Tabela 14. Realizacja planu wydatków majątkowych w Gminie Czarny Bór w 2022 roku wg działów klasyfikacji budżetowej.	13
Tabela 15. Realizacja planu zadań inwestycyjnych w 2022 roku w Gminie Czarny Bór.	13
Tabela 16. Wydatki w ramach funduszu sołectkiego Gminy Czarny Bór w 2022 roku.	17
Tabela 17. Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Czarny Bór na dzień 31.12.2022 r.	18
Tabela 18. Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032 w 2022 roku.	21
Tabela 19. Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku.	22
Tabela 20. Średnie wyniki szkół z egzaminu ósmoklasisty w 2022 roku.	22
Tabela 21. Wykaz imprez kulturalnych i rekreacyjnych zorganizowanych na terenie Gminy Czarny Bór w 2022 roku.	25
Tabela 22. Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami na terenie Gminy Czarny Bór przekazane w 2022 roku.	26
Tabela 23. Dotacje celowe na zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu przekazane w 2022 roku. .	28
Tabela 24. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w 2022 roku.	34
Tabela 25. Dotacja celowe dla Ochotniczych Straży Pożarnych w 2022 roku.	35
Tabela 26. Realizacja Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii w 2022 roku.	36
Tabela 27. Wydatki z funduszy pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej w 2022 roku.	38
Tabela 28. Wydatki z funduszy pomocy społecznej w 2022 roku.	38
Tabela 29. Wydatki na świadczenia rodzinne i opiekuńcze w 2022 roku.	39
Tabela 30. Porównanie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze w 2021 i 2022 roku.	40
Tabela 31. Wspieranie rodziny w 2022 roku.	43
Tabela 32. Realizacja Programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2022-2024 w 2022 roku.	43
Tabela 33. Niebieskie karty w 2022 roku.	45
Tabela 34. Realizacja Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022 w 2022 roku.	45
Tabela 35. Realizacja Programu współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok.	47
Tabela 36. Wykaz uchwał Rady Gminy Czarny Bór z 2022 roku.	49
Tabela 37. Realizacja Strategii rozwoju Gminy Czarny Bór 2020-2027 w 2022 roku.	52